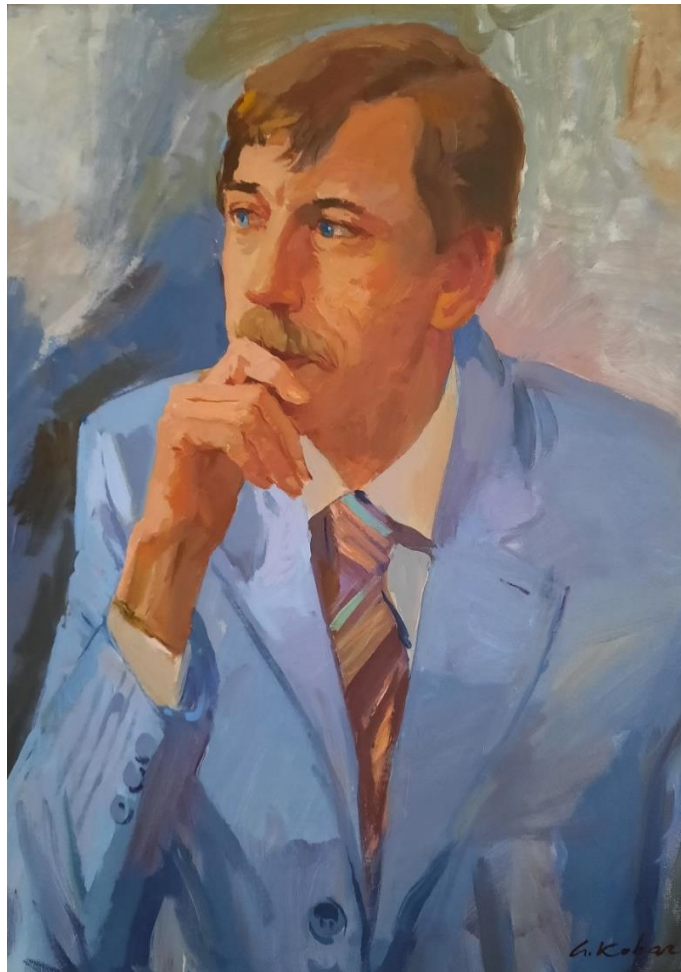

**ПОВІТОВИЙ МУЗЕЙ САТУ МАРЕ
СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ**

**У СВІТІ КНИГ
ПРОФЕСОРА МИКОЛИ ВЕГЕША**

САТУ МАРЕ – 2024

УДК 016:9(47) УКР+9(47) ЗАК+902.7

В 26

У світі книг професора Миколи Вегеш / За редакцією Анастасії Вегеш та Ірини Люби Горват; вступна стаття доктора філологічних наук, професора Миколи Зимомрі. Сату Марє: Повітовий музей Сату Марє; Союз Українців Румунії, 2024. 60 с.

Рецензенти:

Марчук Василь – завідувач кафедри політологічних інститутів та процесів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор історичних наук, професор (Івано-Франківськ)

Ситник Олександр – завідувач кафедри історії, археології і філософії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, доктор історичних наук, професор (Мелітополь)

Видання «У світі книг професора Миколи Вегеша» знайомить широкий загал читачів із життєвим і творчим шляхом українського вченого, доктора історичних наук, професора Миколи Вегеша.

До збірника увійшли історико-біографічний нарис про Миколу Вегеша відомого українського вченого, доктора філологічних наук, професора Миколи Зимомрі та бібліографія окремих видань (авторські та колективні монографії, науково-популярні книги, автореферати дисертацій, підручники, посібники, навчально-методичні видання) історика, укладена кандидатом філологічних наук, доцентом Анастасією Вегеш і генеральним секретарем Союзу Українців Румунії, кандидатом історичних наук, д-ром Іриною Любою Горват.

© У світі книг професора Миколи Вегеша, 2024

© Повітовий музей Сату Марє, 2024

© Союз Українців Румунії, 2024

© Сатумарська філія Союзу Українців Румунії, 2024

ІСТОРИК МИКОЛА ВЕГЕШ

Для вченого важливо розкрити особистість крізь призму персонального внеску в арсенал-скарбницю здобутків носія конкретного покликання. Ні, не кожний перший-ліпший трудолоб володіє даром розгледіти тему та її дослідити. Приміром, тема лісових масивів і ширше – їхнє збереження в екологічному ключі – має, без сумніву, інтердисциплінарне значення. Та для Миколи Вегеша як історика міжпредметність постає спонукою її усебічно осмислити; для нього вагома передусім гуманістична платформа, на якій засновані духовні устремління тієї чи іншої особистості.

Микола Вегеш народився 28 листопада 1962 року в селищі Міжгір'ї. Звісно, радості батьків – Миколи Юрійовича та Ганни Йосипівни – не було межі. Вона буквально дзвінком вітерцем рознеслася повсюди, де знали трудолобиву родину в усій окрузі. Слід підкреслити: районний центр на початку 60-х відігравав для багатьох обдарованих і допитливих роль своєрідного осередку, коли йдеться про означення процесу творення, приміром, у редакції місцевої районної газети. Знаними літераторами стали передусім Петро Скунець, Василь Вовчок, Володимир Фединишинець, Олекса Янчик, Василь Кохан та ін.

На 1969–1979 рр. припало навчання Миколи Вегеша в Міжгірській середній школі, в якій животворили традиції народної педагогіки. Тут працювали такі одухотворені педагоги, як директор Іван Святиня, а також досвідчені вчителі – Марія Опаленик, Володимир Рубець, а також Ернест Шутяк, до слова, учень Августина Волошина. Ще школярем зачитувався поетичними рядками Василя Гренджі-Донського й Петра Скунця, а також газетними статтями, сміливими журналістськими виступами Івана Мокрянина. Це, не в останню чергу, його зусиллям постав наприкінці 70-х документальний фільм «Я піду в далекі гори», складниками якого були образи гордих і свободолобивих верховинців та зміст пісні улюбленого народом поета-піснєра Володимира Івасюка. До яскравих носіїв міжгірської Верховини належали Микола Скира та Ганна Шкелебей. Ці виконавці головних ролей з фільму «Марійка-невірниця», знятого у тридцятих режисером Владиславом Ванчурою за сценарієм Івана Ольбрахта, несли в собі яскраві зразки творчого потенціалу. Вони мали для Миколи Вегеша, сказати б, вже з дитячих літ розгалужуючий вплив на розвиток світоглядних позицій. Його почуття міцніли, сягаючи змалку таїн внутрішнього змагання – йти вперед. Тому й не дивно, щонебудь він – студент історико-педагогічного факультету Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника. У його стінах він студіював упродовж 1979–1984 років. Вони стали справді знаменними для уродженця Закарпаття. Адже тут судилося пізнати справжнього навчителя – порадника, власне, в особі добре знаного професора, доктора історичного наук Володимира Грабовецького, автора монументального

історичного нарису «Гуцульщина XVIII – XIX століть» (Львів, 1982). Під його орудою Микола Вегеш очолював проблемний семінар з історії України доби феодалізму, будучи студентом п'ятого курсу. Без сумніву, уроки видатного педагога стали міцним осердям на шляху його становлення як дослідника історичних фактів, подій, явищ, тенденцій та закономірностей. Йдеться про, може, найважливішу рису науковця-історика, а саме вміння працювати з першоджерелами. Останні відіграють особливу роль, якщо закрюювати мову про сутність засад класичної історичної школи. Її основи зміцнювали за різних епох такі визначні представники, як, наприклад, Микола Костомаров, Михайло Грушевський, Дмитро Яворницький, Адріан Кащенко, Дмитро Дорошенко, Микола Аркас, Іван Крип'якевич, Борис Крупницький, Наталія Полонська-Василенко, а також Іван Ванат, Ярослав Дашкевич, Норман Девіс, Омелян Довганич, Ярослав Ісаєвич, Олег Купчинський, Василь Маркусь, Павло Роберт Магочій, Владислав Серчик, Петро Стерчо, Орест Субтельний, Вікентій Шандор, Ілля Шульга... Цей реєстр можна б продовжувати, хоч і не йдеться про те, щоб когось особливо увиразнювати або ж шукати рівновагу поміж ними.

Отже, студентські будні промайнули блискіткою. А за ними навернулися трудові. Не раз і не два спадали на думку Довженкові рядки з виступу знаменитого режисера й письменника від 20 грудня 1954 року: «Нам так хочеться прекрасного, світлого життя, що жадане і сподіване ми мислимо часом, як уже здійснене, забуваючи тим часом, що страждання буде з нами завжди, доки житиме людина на землі, доки вона буде радіти, кохати, творити. Зникнуть тільки соціальні причини страждань. Сила ж страждання завжди визначатиметься не стільки гнітом якихось зовнішніх обставин, скільки глибиною потрясіння». Страждання. Що ж, вони також концентрують увагу того, хто йде, ні, не напوماцки, а рівно. Така стежка й привела молодого випускника з Івано-Франківська в мальовниче село Синевир, що на Міжгірщині. Тут і довелося відбути гарт на вчительській ниві. Молодий вчитель, сказати б, глибоко занурився в питання історії та суспільствознавства. Та це й не дивно, бо він викладав ці уроки упродовж 1984–1991 рр. у Синевирській середній школі. А ще – судилося бути на чолі районного методичного об'єднання вчителів історії. Одне слово, був у гущі людей і справ, не тикаючи на іншого, якщо той був осторонь. Він знав: старі стереотипи діятимуть ще не одне десятиліття, власне, допоки не відійдуть у забуття. Він торкався всього, що висвітлювало затемнення, бо був у р у с і. Так, він належав до РУХу, був творцем його осередків. Не раз і не два нуртувала думка: чи можна дослухатися до тиші? Коли навколо панує нарваність, самозакоханість можновладців? І молодий педагог пішов на прю з вітрами. Ні, не розв'язувати кросворд, а досліджувати уроки з історичного минулого українського народу. Таким чином, у 1990 році Микола Вегеш став на стежку, яка привела його в аспірантуру Ужгородського державного університету. Невдовзі він успішно написав кандидатську дисертацію, захист якої відбувся 1994 року у стінах Ужгородського університету. Примітна її тема: «Карпатська Україна в 1938–1939 рр.: соціально-

економічні та політичні аспекти». Вона, ця тема, була до 80-90-х не такою, яку б можна назвати улюбленою поміж дослідниками. Радше навпаки, якщо хтось і явив вряди-годи певну настирливість, то остання була односторонньою для від'ємної характеристики предмету. Так звані псевдоісторики не знаходили іншого рішення, окрім одного: навипередки розважалися грою в неправду. Звісно, це приносило їм неабиякі гаразди: із-за круглого партійного стола із червоною скатертиною вони легенько ставали за університетську кафедру, щоб прискіплювати студентам добре знані істини про сумнозвісне поняття зі сталінської доби – «завжди готові!»... Нерідко йдеться про буквально нетверезих «мисливців» за високими науковими ступенями, які сумління легко промінювали на вигоди. Мабуть, недоцільно тут виокремлювати усіх тих, хто тільки декларативно, так, для інших, зазначав: «краю мій рідний». А водночас такий собі «урядник» від науки, у якого в очах круги йшли, коли чув Шевченкове слово; ні, він не був здатний навіть збагнути його сутність. Тому бідолашний дозволяв собі кепкувати над красою української мови, а також над тими, хто її плекав. Цей наголос є примітним вкрапленням, бо Микола Вегеш належав і належить до її оборонців. Без сумніву, як творець згаданої дисертації він явив громадянську мужність, зазнаючи необ'єктивних критичних закидів, приміром, з боку автора збірки популярних нарисів «Краю мій рідний» (Ужгород, 1998). Адже Микола Вегеш свій об'єкт дослідження фактично вперше окреслював і утверджував на рівні суб'єктної величини.

Так склалося, що 1994 року побачила світ колективна книжка під назвою «Августин Волошин. До 120-річчя від дня народження видатного громадського, культурного та церковного діяча України». Наступного року дійшло до читацького загалу друге її видання: «Августин Волошин» (Ужгород, 1995; співавтори: Василь Гомоннай, Микола Зимомря). Відрадно, що ця праця отримала високу оцінку з боку дослідників даної проблематики, а саме М. Мушинки, Т. Беднаржової, М. Кляп, О. Вишневецького, О. Невмержицької. Таким чином, у процесі тісної співпраці, сказати б, представників різних поколінь, я мав можливість неодноразово переконатися: Микола Вегеш завжди чітко й однозначно визначав підходи до аналізу історичних джерел та їхньої тканини. Вони вказували не тільки завдання, але й містили конкретні виміри з огляду на глибину об'єктивного вивчення факту та його системної оцінки. Тоді ще молодого дослідника (таке складалося враження) не тішили, а пекли недомовлені слова про Августина Волошина (1874–1945). Зрозуміло, нині – це ім'я Героя України, а ще кільканадцять років тому всілякі зади адресували знаменитому педагогу образливо шалені лайки. У цьому контексті доцільно згадати ґрунтовну працю польських науковців Міхала Ярнецького та Пйотра Колаковського «Український П'ємонт» на політичній шахівниці. Закарпаття в період автономії 1938-1939» (Ужгород, 2022, 384 с.). На сторінках цього цінного видання, яке дійшло до українського читача завдяки українськомовному перекладу Івана Зимомрі, неодноразово цитуються дослідження Миколи Вегеша, зокрема, «Історія Карпатської України (т.1-2;

Ужгород, 2000).

Миколі Вегешу вдалося концептуально по-новому прочитати чимало подій, що мали місце в так недалекому минулому Карпатської України. З цього боку видається найбільш характерною його двотомна праця «Карпатська Україна 1938–1939 років у загальноєвропейському історичному контексті» (Ужгород, 1997). Щоправда, їй передували такі ґрунтовні студії, як «Карпатська Україна (1938–1939)» (Ужгород, 1993), «Величі трагедія Карпатської України» (Ужгород, 1993; співавтор – Володимир Задорожний). Варто констатувати, а відтак і порадуватися від того, що у чотирьох розділах так докладно висвітлені різнопланові ділянки, зосібна, соціально-економічне й культурне становище Карпатської України 30-х років, а також її складне внутрішньополітичне становище з проекцією на державно-правовий статус упродовж 1938–1939 рр. Можна тільки здогадуватися, які думки й сумніви роїлися, коли він вголос осмислював «Спогади нерозстріляного»? Чи сухі «набої для розстрілу»? Відповідь на подібне запитання слід шукати на сторінках лірико-публіцистичного твору «Ненько моя, ненько...» (1972–1977) Євгена Снегір'ова (1927–1977), перу якого належить зразок української малої прози «Народи мені три сини», що увійшов до антології «Краща європейська новела».

Пригадується зустріч з Миколою Вегешем, яка припала на 11 квітня 1997 року. Запамяталася вона тому, бо була змістовною. А ще – всуціль щирою, багатою на різном'я, особистісні рефлексії зрілого покрою. Кажу про набутий ним зримо панорамний досвід, хоча співбесіднику йшов тоді тридцять п'ятий. Звісно, ланцюжок бесіди торкався передусім історичних постатей України загалом і Срібної землі – зокрема. Зринали слова про той чи інший чин гетьманів, культурно-освітніх і церковних діячів. Щонайменше дивним бувають прислів'я на кшталт: «Від Богдана до Івана не було гетьмана». І він силкувався довести: ні, були такі, які мають право на вдячну пам'ять нащадків. Та, бач, горе біля горя, бо так драматично склалося, що героїв для українців нерідко потверджують чужинці... Моєму співрозмовнику імпонував образ Пилипа Орлика (1672–1742), який за винятково несприятливих умов спромігся понад три десятиліття високо тримати українські справи в європейському міжнародному контексті. Все служило ілюстрацією: Микола Вегеш знав ціну своєму хисту, сказати б, словами Івана Франка, своєї «обсервації», коли поставав «текст у тексті» зі своєю дикцією в іменах – від Сковороди, Духновича, Шашкевича, Шевченка, Франка, Лесі Українки, Тичини, Павличка, Стуса, Драча до Чендея, Скунця та двох Дмитрів – Кременія й Кешелі. Не для орнаменту, а для засвідчення вислову на рівні хроніки мали місце згадки про карби мистецької думки у світовій спадщині Данте, Мікеланджело, Рембрандта, Рафаеля, Родена, Моне; діалог наш збагачувався іменами митців і рідного краю – Бокшая, Манайла, Ерделі, Кіндратовича, Герца, Микити, Фізера, Боднара, Ковача, Глеби... Микола Вегеш переконливо висловлював свої роздуми про той чи інший кардинальний твір. І ці роздуми узгоджувалися зі знаннями, що мали домінуючу вісь – історичну іпостась.

Наприкінці зустрічі на титульну сторінку другого тому праці «Карпатська Україна 1938–1939 років у загальноєвропейському історичному контексті» лягли рядки його дарчого напису: «Вельмишановному Миколі Івановичу Зимомрі на добру згадку від автора і прихильника таланту відомого літературознавця. Щиро Ваш Микола Вегеш. 11.04. 97 р.».

Світ мого співрозмовника в аргументований спосіб долучається до фактів і подій, які – нині добре знайий історик – досліджує докладно й комплексно. Це можна продемонструвати, зокрема, на проблемних працях з циклу про Карпатську Україну. З-поміж них варто назвати наступні: «Карпатська Січ: сторінки історії (1938–1939)» (1996), «Карпатська Україна і Німеччина (1938–1939)» (1996), «Карпатська Україна у загальноєвропейському історичному контексті» (1997), «Карпатська Україна у міжнародних відносинах (1938–1939)» (1997), «Країни Центрально-Східної Європи та українське питання (1918–1939)» (1998), «Нариси історії національно-визвольного руху в Галичині та Волині напередодні та в роки Другої світової війни (1939–1944)» (1998), «Угорська іредента на Закарпатті між двома світовими війнами 1918–1939 рр.» (1998), «Румунія і Карпатська Україна (1938–1939): короткий історичний нарис» (1999), «Карпатська Україна 1938–1939 років у портретах» (2000), «Славна сторінка в історії українського народу (Карпатська Січ – захисник незалежності Карпато-Української держави)» (2002), «Національно-визвольні змагання українців Східної Галичини і Закарпаття в 1918–1950-х роках» (2003), «Августин Волошин і Карпатська Україна» (2004), «Карпатська Україна. Документи і факти» (2004), «Августин Волошин. Нові документи і матеріали про життя і смерть Президента Карпатської України» (2006), «Карпатська Україна в контексті українського державотворення» (2008), «Карпатська Україна на шляху державотворення» (2009)», «Українська греко-католицька церква в портретах» (співавтор Наталія Коцур-Карабінович, 2021), «Державотворчі процеси у Карпатській Україні (1938-1939. Хронологія подій. Бібліографія» (співавтор Сергій Федака, 2021) та ін. Широчінь його наукових зацікавлень засвідчує книжка «Досліджуючи історію Карпатської України. Біобібліографічний покажчик праць професора Миколи Вегеша про Карпатську Україну» (Ужгород, 1921, 128 с.). Щойно завершено докладний життєпис «Професор Микола Палінчак. Штрихи до портрета науковця, педагога, людини» (співавтор Микола Олашин), (Ужгород, 2022).

Враження завжди спричиняють певний ефект. У цьому сенсі він прочитувався так, що Микола Вегеш вмів розмовляти з часом, віртуозно піднімаючи для себе висоту планки. Будучи доцентом кафедри історії України (1994–1997), а відтак – кафедри політології (1997–2001), він натхненно завершує докторську дисертацію, яку успішно захистив 25 вересня 1998 року на спеціалізованій вченій раді в стінах Інституту історії України НАН України. Її тема охоплювала цілісний напрямок, а саме «Закарпаття в контексті центральноєвропейської політичної кризи напередодні Другої світової війни». Проте сталося так, як не очікувалося. Сказати б словами Миколи Вінграновського:

«Рання ніч, і небо проколосось...». Оскільки існують живучі анахронізми, то й животворить їхня безпорадність. Очевидний алогізм полягав у тім, що між захистами кандидатської та докторської дисертацій х т о с ь окреслив у часовій перерві, що мусить тривати п'ять літ... Таким чином, 26 квітня 1999 року відбувся повторний акт захисту, який Микола Вегеш витримав на засіданні спеціалізованої вченої ради Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Отже, таке собі індивідуальне збурення, про яке варто вести мову кризь призму інтелектуальної позиції, а ширше – прорив обдарованої особистості. Тому й не дивує зміна сходинок у трудовій діяльності: від 2001 року професор кафедри політології, від 2002 року – її завідувач, а водночас і директор науково-дослідного інституту карпатознавства (2000–2004). На цей час припало виконання обов'язків декана історичного факультету. Справжньою віхою в житті Миколи Вегеша був час 2005–2012 рр., на які припало виконання обов'язків ректора Ужгородського національного університету... Який це знак? Хвилинна стрілка пересунулася не на одну проділку, що творить тло для хроніки. На її сторінках – його попередники: Степан Добощ, Аркадій Курішко, Володимир Ткаченко, Іван Ленарський, Дмитро Чепур, Володимир Шульга, Володимир Лендел, Володимир Сливка, Василь Русин. За сучасної доби уміло зміцнює традиції попередників професор Володимир Смоланка...

Наприкінці 90-х – на початку ХХІ ст. Микола Вегеш був одним із керівників Закарпатської обласної організації партії «Реформи і порядок». Після 2002 року входив в об'єднання демократичних сил у блоці «Наша Україна». Зрозуміло, йдеться про творчий пошук тієї політичної сили, яка б цілком відповідала новим викликам доби. Цей аспект діяльності доволі об'єктивно віддзеркалено у чотиритомнику «Історія і політика», який Микола Вегеш опублікував 2005 року. Перший том структурно складний. Він присвячений розгляду різних підходів до аналізу досліджуваної проблематики, власне, від історичних уявлень про слов'ян Східної Європи, формування й становлення Київської Русі до подій, що мали місце на зламі ХХ – початку ХХІ ст. Усе це об'єднано навколо парадигми «Сторінки історії України». Ним зроблена спроба осмислити вплив еволюції системної методології в історичній науці на реінтерпретацію минулих епох, у першу чергу, в органічному зв'язку зі суспільними чинниками та реальними змінами в історичному процесі.

Другий том примітний тим, що він наповнений конкретикою, зосередженою на чотирьох – ключових для дослідника – питаннях: «Історія Карпатської України»; «Августин Волошин – президент Карпатської України»; «Будівничі Карпатської України»; «Василь Гренджа-Донський розповідає...». На основі численних архівних, маловідомих і видрукуваних джерел вчений комплексно висвітлив виокремлені проблеми у сукупності. Звідси – багатоплановість, що переплітається з історією міжнародних відносин, політологією, культурологією, правознавством і журналістикою. Остання позиція має домінуючу ознаку, зокрема, щодо характеристики життєвого й творчого шляху Василя Гренджі-Донського

(1897–1974). Доречно наголосити: Микола Вегеш видав працю про громадсько-політичну та культурно-освітню діяльність Василя Гренджі-Донського (Ужгород, 2000; співавтор – Л. Горват).

Натомість масив третього тому постає одноплановим. Він містить виступи Миколи Вегеша про розвиток історичної науки в Ужгородському університеті. Викликає зацікавлення розділ «Володимир Грабовецький – історик України». Він містить цінні автобіографічні замітки й спогади академіка. Не буде перебільшення, якщо сказати: Микола Вегеш збагатив своїми працями спадок тієї історичної школи, яка склалася в Закарпатті. До її чільних репрезентантів слід віднести таких дослідників, як Ю. Гуца-Венелін, М. Лучкай, І. Дулишкович, М. Лелекач, Ф. Потушняк, а також носії сучасних орієнтирів – історики Е. Балагурі, І. Гранчак, О. Довганич, Д. Данилюк, В. Ілько, В. Задорожний, Г. Марченко, О. Мазурок, І. Мандрик, Г. Павленко, Т. Сопко, М. Тиводар, М. Троян, В. Худанич, І. Шульга, Я. Штернберг. На окреме слово заслуговує недостатньо оцінений досі науковий доробок Василя Палька, історика з божою іскрою... У цьому я мав можливість неодноразово переконатися, коли судилося в 1964–1966 рр. проживати з ним в одній кімнаті студентського гуртожитку. Що ж, «звіряти алгеброю гармонію» – завдання не з легких. Навіть для талановитого історика. Це засвідчує четвертий том видання «Історія і політика». На його сторінках не зовсім звично характеризуються «основи політичної науки», «концепції цивілізаційного підходу до історичного процесу», «західна геополітика в іменах». Микола Вегеш адресує читачеві численні книжки різних авторів в його критичних оцінках, ґрунтовних рецензіях, а також подає передвиборні програми, звернення й прокламації. Том завершує низка матеріалів, основу яких творять інтерв'ю періоду 1994–2005 рр. Можна тільки пошкодувати, що у виданні відсутній покажчик імен.

На особливу увагу заслуговує семитомник праць, опублікований Миколою Вегешем під збірною назвою «Історичні дослідження» (2000–2001). Без сумніву, обидва названі видання – це свідчення його значного творчого потенціалу як вченого. Загалом його перу належить понад тисяча наукових і науково-популярних праць, у тім числі понад кілька десятків окремих книжкових видань. Широкого розголосу набув підручник «Політологія», рекомендований Міністерством освіти і науки України (2008). Праці українського науковця друкувалися в американських, канадських, англійських, російських, румунських, чеських, словацьких, угорських авторитетних виданнях. Все це закономірно фіксує високий рівень наукової позиції ужгородського історика, спеціальні статті якого постійно публікуються на сторінках «Енциклопедії сучасної України», «Енциклопедії історії України», багатьох колективних монографій, зокрема, «Нариси історії Закарпаття», «Вони боронили Карпатську Україну: Нариси історії національно-визвольної боротьби закарпатських українців» та ін.

Чи вже промайнув образ коваля, який удар за ударом б'є тяжким молотом об кувадло? Так, він нагадує мені чомусь нестримного у поступі Миколу Вегеша. Прямуює сам і допомагає іншим, у тім числі як голова спеціалізованої вченої ради по

захисту докторських дисертацій при Ужгородському національному університеті. За його особистого керівництва підготовлено двох докторів та вісімнадцять кандидатів наук. Це – вже його узлісся, біля якого зросла ціла наукова історична школа. Запитати б, хто насамперед простягне руку допомоги? Будьмо певні: це дружина Анастасія, з якою доля звела 12 травня 1984 року. Тоді вона була випускницею філологічного факультету Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені В. Стефаника. Разом виростили двох синів, які не «греблю гатять», а приносять батькам втіху своїми успіхами...

Що ж, високих винагород він заслужив і ще заслужить, бо ніколи не затримується на півдорозі. Не таїть, що окремі з них принесли йому правдиву радість, у першу чергу, іменні премії – Василя Гренджі-Донського (1993) та Івана Крип'якевича (1998). Він удостоєний нагороди Святого Володимира Президії Академії наук Вищої освіти України (2008), відзнаки «За розвиток регіону» (2008), звання Почесний доктор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (2007), а також орденів «За заслуги» третього (2007) та другого ступенів (2009). До того ж він має знак «Відмінник освіти України» (2007). По праву вчений обраний академіком Академії наук вищої освіти України (2006) та Міжнародної Слов'янської академії наук (1999). Він нагороджений 2 жовтня 2014 року Премією імені Августина Волошина. Отже, видається слушною рефлексія. Відтоді, як з'явилася його перша замітка, опублікована 24 березня 1990 року на шпальтах міжгірської районної газети «Радянська Верховина», минуло немало часу. Але й досягнуто багато. Ніхто не дорікне йому за те, що Микола Вегеш постійно порається навколо – заваленого книжковими стосами – столу, як його господиня біля хати. Адже кожний знає: Микола Вегеш трудиться впевнено, щоб розпізнати ціну фактів та їхню вагомість для сучасників. Ось, ілюстрація від 15 березня 2021 року, коли Василь Петрушко завершив документальний фільм «Битва за Закарпаття, Карпатська Україна», що створений на основі праць Миколи Вегеша, а також Олександра Пагірі, внука відомого краєзнавця Василя Пагірі (1923-2016). За активної підтримки Миколи Вегеша було завершено багатотраждальне видання 5-томної «Історії карпатських русинів» (Ужгород, 2011) Михайла Лучкая, визначної пам'ятки історичної думки України. Подібний акцент його духовних змагань справді розпізнавальний. Тому й не дивно, що про нього писали й мої попередники, зокрема, С. Федака, П. Скунець, М. Олашин, І. Студеняк, Ю. Остапець, М. Токар, В. Марина, А. Дурунда, В. Туряниця, В. Фединишинець.

Давня істина: людяність близького чи далекого пізнається, коли когось навідає біда. Вона брилею впаде і буквально притулить до землі – випростатися неможливо... Автору цих рядків удалося встати, тримаючись за кутовий стіл, коли березневої днини отримав лист такого змісту: *«Час має проминальну ознаку. Проте ця проминальність не стосується, як правило, визначної особистості, чин якої увійде у свідомість сучасників. Такою є для мене Олена Юрош, донька мого давнього однодумця-вченого Миколи Зимомрі. Доля судила Олені Юрош коротке*

життя. Як квітнева блискітка. Однак воно було плідотворним, може, позначеним обручем Матути – Богині весни й ранку! Я звернув увагу на ґрунтовність монографії кандидата педагогічних наук «Музичне вихо вання в Закарпатті: контекст освітнього процесу (1919-1939)» (2007), аргументованих думок про Августина Волошина, Івана Марґітича, Софію Дністрянську, Іштвана Мартона, що містяться в окремих публікаціях Олени Юрош. Примітно, що названій вище монографії передуює посвята авторки: «Світлої пам'яті Бабусі, народній співачці Гафії Зимомрі». Найщиріше співчуваю батькам – Одарці Зимомрі та Миколі Зимомрі. Світла Їй пам'ять! Зі скорботою в серці – Микола Вегеш, доктор історичних наук, професор Ужгородського національного університету. Ужгород, 15 березня 2021 року».

Що ж, Микола Вегеш вдивляється в далечінь. Історик за покликанням силкується прочитати сутність доби викликів і випробувань, що впали особливо після 24 лютого 2022 року, коли путінська Росія розпочала повномасштабну війну проти суверенної України. На його калиновому мості життя він зустрічає чергову листопадову пору – Ювілейну. І це промовистий знак у такому сенсі, що його найкраща книжка – ще попереду. Бо знання здобуті. Досвід нагромаджено. Загартувань – було достатньо. А ще перед ним – багата на врожаї нива...

Література та джерела

1. Карпатська Січ: сторінки історії (1938–1939) (1996).
2. Карпатська Україна у загальноєвропейському історичному контексті (1997).
3. Країни Центрально-Східної Європи та українське питання (1918–1939) (1998).
4. Нариси історії національно-визвольного руху в Галичині та Волині напередодні та в роки Другої світової війни (1939–1944) (1998)
5. Румунія і Карпатська Україна (1938–1939): короткий історичний нарис» (1999).
6. Карпатська Україна 1938–1939 років у портретах (2000).
7. Славна сторінка в історії українського народу (Карпатська Січ – захисник незалежності Карпато-Української держави) (2002).
8. Національно-визвольні змагання українців Східної Галичини і Закарпаття в 1918–1950-х роках (2003).
9. Августин Волошин і Карпатська Україна (2004).
10. Августин Волошин. Нові документи і матеріали про життя і смерть Президента Карпатської України» (2006).
11. Карпатська Україна в контексті українського державотворення (2008).
12. Карпатська Україна на шляху державотворення (2009).
13. Досліджуючи історію Карпатської України. Біобібліографічний покажчик праць професора Миколи Вегеша про Карпатську Україну (Ужгород, 1921. 128 с.).

МИКОЛА ВЕГЕШ. БІБЛІОГРАФІЯ

ОКРЕМІ ВИДАННЯ (1993–2024)

АВТОРСЬКІ ТА КОЛЕКТИВНІ МОНОГРАФІЇ, НАУКОВО-ПОПУЛЯРНІ КНИГИ, АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ

1993

1. Вегеш М., Задорожний В. Велич і трагедія Карпатської України: історико-популярний нарис / Закарпатське товариство «Знання», консалтинг-центр «Перспектива». Ужгород, 1993. 84 с. Із змісту: Ми єсме! (замість вступу); Напередодні вторгнення; Карпатська Україна: пролог у новий час краю; Августин Волошин; На захист держави; Трагедія Карпатської України; Останні дні Карпатського президента; Хто нам допомагав; Вічно в пам'яті народній (замість закінчення). Рец.: Пилипчинець В. У пошуках правди. *Срібна Земля*. 1993. 8 червня; Ковач А. Сторінки нашої історії. *Нове життя*. 1993. 28 серпня; Петрище П. Велике бачиться на відстані. *Карпатська Україна*. 1993. 13 травня; Міщанин В. Велич і трагедія Карпатської України. *Верховина*. 1993. 19 червня; Рушак М. Нова краєзнавча література. *Закарпатська правда*. 1993. 15 червня; Халус П. Заради правди. *Новини Закарпаття*. 1994. 15 березня; Ковач А. Сторінки нашої історії. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 69–75; Петрище П. Велике бачиться на відстані. *Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 76–77; Міщанин В. Велич і трагедія Карпатської України. *Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 78–80; Пилипчинець В. У пошуку правди. *Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 81–82.
2. Вегеш М. Карпатська Україна (1938–1939): Соціально-економічний і політичний розвиток / Ужгородський державний університет, кафедра історії України, консалтинг-центр «Перспектива». Ужгород, 1993. 136 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Соціально-економічний розвиток Карпатської України наприкінці 30-х років; Розділ II. Внутрішньополітичне становище Карпатської України в 1938-1930 рр.; Розділ III. Громадсько-політичні відносини Східної Галичини і Закарпаття наприкінці 30-х рр.; Висновки. Рец.: Фенич В. Дослідження з історії Карпатської України. *Молодь – Україні*: Наукові записки молодих учених Ужгородського державного університету. Ужгород, 1995. Т. 5–6. С.381–384; Анталовський В. Шляхом боротьби і подвигу... *Верховина*. 1995. 13 травня; Анталовський В. Шляхом боротьби і подвигу. Рецензія на книгу: Вегеш М. Карпатська Україна (1938-1939): соціально-економічний і політичний розвиток. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 102–105; Фенич В. Дослідження з історії Карпатської України. Рецензія на книгу: Вегеш М. Карпатська Україна (1938-1939): соціально-економічний і політичний розвиток. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 123–127.

1994

3. Вегеш М., Туряниця В. Августин Волошин (1874–1945): Бібліографічний покажчик / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1994. 25 с. Із змісту: Августин Волошин: педагог, політик, людина; Хронологія життя і діяльності Августина

- Волошина; Література про життя і діяльність Августина Волошина. Рец.: Анталовський І., Анталовський В. ...Він є сином своєї нації. *Верховина*. 1995. 1 квітня; Олашин М. Корисний показчик. *Новини Закарпаття*. 1995. 30 березня; Олашин М. Корисний показчик. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 121–122.
4. Зимомря М., Гомоннай В., Вегеш М. Августин Волошин: До 120-річчя від дня народження видатного громадського, культурного та церковного діяча України. Слупськ–Ужгород, 1994. 126 с. Із змісту: Переднє слово; Розділ І. Одна стежина до храму; Розділ ІІ. Августин Волошин. Береги життя; Розділ ІІІ. Августин Волошин – педагог; Післямова. Рец.: Мушинка М. Цінний дороговказ. *Карпатський край*. 1997. № 1–5 (116). С. 99.
  5. Вегеш М. Карпатська Україна в 1938–1939 рр.: соціально-економічні і політичні аспекти. Автореферат дис. ...канд. іст. наук / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1994. 20 с.

1995

6. Зимомря М., Гомоннай В., Вегеш М. Августин Волошин / Інститут методики навчання і виховання, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, Закарпатське обласне відділення Педагогічного товариства України. Ужгород: Закарпаття, 1995. 101 с. Із змісту: Переднє слово; Розділ І. Одна стежина до храму; Розділ ІІ. Августин Волошин. Береги життя; Розділ ІІІ. Августин Волошин – педагог; Післямова; Перелік основних підручників, праць та художніх творів Августина Волошина; Перелік основних праць про життя і діяльність Августина Волошина. Рец.: Довганич М. Вдячний за працю. *Новини Закарпаття*. 1995. 23 березня; Анталовський І., Анталовський В. Правда стежинка до нашої історії. *Верховина*. 1995. 18 березня; Краща монографія року. *Ужгородський університет*. 1995. 18 жовтня; Анталовський В., Анталовський І. Правда стежина до нашої історії. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 92–94; Мушинка М. Перше видання «Творів» Августина Волошина в Україні. *Дукля (Пряшів, Словаччина)*. 1996. № 4. С. 79; Рушак М. Нова краєзнавча література. *Закарпатська правда*. 1995. 19 серпня.
7. Вегеш М., Туряниця В. Короткий життєпис Августина Волошина (1874–1945) / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1995. 29 с. Із змісту: Дитячі і юнацькі роки. Формування світогляду А. Волошина (1874–1900); Період зрілості А. Волошина (1900–1938); Августин Волошин і Карпатська Україна (1938–1939); Августин Волошин в еміграції. Останні роки життя (1939–1945). Рец.: Олашин М. «Короткий життєпис». *Новини Закарпаття*. 1995. 1 серпня; Анталовський І., Анталовський В. «...Він є сином своєї нації». *Верховина*. 1995. 1 квітня; Нові книги наших викладачів. *Ужгородський університет*. 1996. 20 вересня; Олашин М. Через смерть у безсмертя. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 114–120.
8. Вегеш М., Туряниця В., Чаварга І. Смерть президента: Останні дні життя і смерть президента Карпатської України Августина Волошина / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1995. 40 с. Із змісту: Від авторів; Розділ І. Августин Волошин – в'язень Лефортовської тюрми; Розділ ІІ. Справа Августина Волошина; Розділ ІІІ. Смерть Карпатського президента; Додатки. Рец.: Олашин М. «Смерть президента». *Новини Закарпаття*. 1995. 2 серпня; Нові книги наших викладачів. *Ужгородський університет*. 1996. 20 вересня; Олашин М. Через смерть у безсмертя. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 114–120.

9. Вегеш М., Туряниця В. У вінок шани і визнання / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1995. 36 с. Із змісту: Міщанин В. Слово лауреатів; Василь Гренджа-Донський у наукових студиях учених Ужгородського університету; Василь Гренджа-Донський – редактор журналу «Наша Земля» (1927–1928 рр.); Сторінки історії «Просвіти» в публіцистиці Василя Гренджі-Донського; Василь Гренджа-Донський на еміграції (1939–1974 рр.); Василь Гренджа-Донський у спогадах друзів; У єдиному руслі. Творчість В. Гренджі-Донського в оцінці М. Романа; «Правда завжди переможе». Рец.: Белень В. Бунтівний духом. *Верховина*. 1996. 3 серпня; Нові книги наших викладачів. *Ужгородський університет*. 1996. 20 вересня; Белень В. Бунтівний духом. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 89–91.
10. Нариси історії Закарпаття: У 3-х томах. Т. II (1918–1945) / І. Гранчак (відповідальний редактор і керівник авторського колективу), Е. Балагурі, І. Грицак, В. Ілько, І. Поп. Ужгород: «Закарпаття», 1995. 663 с. Співавтори: І. М. Гранчак, М. І. Кляп, Д. Д. Данилюк, В. О. Приходько, І. І. Поп, В. Ю. Ганчин, П. А. Петрище, І. М. Ліхтей, І. В. Ілько, О. В. Хланта, І. Ф. Король, В. В. Делеган, С. Ю. Пруниця, І. С. Гапоненко, М. М. Болдичар, В. В. Лемак, В. Ю. Васовчик, О. О. Грін, В. Ю. Керецман, Н. П. Керецман, О. Д. Довганич, М. П. Макара. Із змісту: Вступ; Розділ I. Революція в Угорщині і політична обстановка в Закарпатті. Пошуки шляхів самовизначення (листопад 1918 – вересень 1919 рр.); Розділ II. Включення Закарпаття до складу Чехословацької Республіки. Початок формування нових політичних структур (1919–1920 рр.); Розділ III. Соціально-економічне і політичне становище в Закарпатті в 20-х – початку 30-х років; Розділ IV. Закарпаття в дестабілізованій Європі в середині та другій половині 30-х рр. (1934 – жовтень 1938 рр.); Розділ V. Закарпаття в європейській кризі кінця 30-х років. Історичний досвід Карпатської України (жовтень 1938 – березень 1939 рр.); Розділ VI. Культура Закарпаття 20–30-х років ХХ ст.; Розділ VII. Закарпаття в роки Другої світової війни. Визволення від фашистської неволі (березень 1939 – жовтень 1944); Розділ VIII. Культура Закарпаття в роки окупації (березень 1939 – жовтень 1944 рр.); Розділ IX. Закарпатська Україна: досвід розвитку, проблеми возз'єднання (кінець 1944 – 1945 рр.).

1996

11. Вегеш М., Король І. Біля джерел повстанської армії: історичні нариси / Ужгородський державний університет, Ужгородське культурно-освітнє і благодійницьке товариство «Карпатське братство». Ужгород, 1996. 51 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Західноукраїнські землі в 1939–1941 рр.; Розділ II. З історії діяльності УПА «Поліська Січ»; Замість висновків.
12. Орос О., Вегеш М. В боротьбі за свободу України: політичні замітки про минуле і майбутнє українського народу. Ужгород, 1996. 60 с. Із змісту: Орос О. Чому нас, українців, тільки сорок мільйонів; Додатки; Орос О., Вегеш М. Як виникла і діяла Українська Гельсінська спілка в Україні і на Закарпатті; Додатки; Олашин М. Про авторів книги «В боротьбі за свободу України...». Рец.: В боротьбі за свободу України. Про вихід у світ книги Миколи Вегеша і Олександра Ороса «В боротьбі за свободу України. Політичні замітки про минуле і майбутнє українського народу». *Клич*. 1996. Жовтень.
13. Вегеш М. Володимир Грабовецький – видатний історик України / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1996. 58 с. Із змісту: Вступ; Життєвий шлях, наукова і культурно-громадська діяльність В. В. Грабовецького; Сторінки історії України в працях В.

- Грабовецького. Прикарпаття в XII–XV століттях; Антифеодална боротьба карпатського опришківства в XVI–XIX ст.; Богдан Хмельницький і народно-визвольна війна 1648–1654 рр.; Проблеми історії Закарпаття в наукових студіях В. В. Грабовецького. Закарпатська Гуцульщина в XIII–XIX ст.; Олекса Довбуш і опришки на Закарпатті; Запорізькі козаки і Закарпаття; Висновки. Рец.: Анталовський В., Анталовський І. Слово про дорогого вчителя. *Верховина*. 1997. 28 січня.
14. Вегеш М., Олашин М. Григорій Васильович Павленко: Бібліографічний покажчик / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1996. 47 с. Із змісту: Відомий вчений і досвідчений педагог; Хронологія життя і наукової діяльності професора Григорія Павленка; Опубліковані праці; Редаговані праці; Література про життя, наукову та науково-організаційну діяльність професора Г. В. Павленка; Покажчик співавторів; Іменний покажчик; Список використаних періодичних видань. Рец.: Закривидорога О. Д. Доробок ученого і педагога. *Новини Закарпаття*. 1997. 11 грудня.
15. Вегеш М. Карпатська Січ: сторінки історії (1938–1939 рр.) / Ужгородський державний університет, кафедра історії України. Ужгород, 1996. 23 с. Із змісту: Виникнення, кількісний склад та озброєння Карпатської Січі; Карпатська Січ в боротьбі з терористами; Галичани в Карпатській Січі; Михайло Колодзінський-Гузар – командант карпатських січовиків; Події 13–14 березня 1939 року в Хусті; В обороні Карпатської України; Трагедія карпатських січовиків; Примітки.
16. Вегеш М. Карпатська Україна і Німеччина (1938–1939 рр.). Ужгород, 1996. 22 с. Із змісту: Українсько-німецькі політичні відносини періоду Карпатської України; Українсько-німецькі економічні стосунки в 1938–1939 рр.; Преса Німеччини 1938–1939 рр. про Карпатську Україну; Примітки.
17. Вегеш М., Олашин М. У бурі народно-визвольної війни 1648–1654 років / Ужгородський державний університет, Карпатське братство. Ужгород, 1996. 42 с. Із змісту: Великий гетьман; Визвольна війна 1648–1654 рр. в історичних джерелах XIX – початку XX ст.; Богдан Хмельницький в наукових студіях Володимира Грабовецького; Михайло Грушевський про Переяславську угоду 1654 року; Венедикт М'якотін про українсько-російський союз 1654 року; Запорізькі козаки і Закарпаття; Україна від Богдана Хмельницького до кирило-мефодіївців; Вибрана бібліографія.

1997

18. Вегеш М. Карпатська Україна 1938–1939 років у загальноєвропейському історичному контексті / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1997. Т. 1. 235 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Карпатська Україна 1938–1939 рр. в історіографії та мемуарах; Розділ II. Карпатська Україна у міжнародних відносинах (1938–1939 рр.). Рец.: Ліхтей І. Карпатська Україна у загальноєвропейському історичному контексті. *Актуальні та малодосліджені проблеми історії України*. Випуск другий. Ужгород, 1998. С. 92–96.
19. Вегеш М. Карпатська Україна 1938–1939 років у загальноєвропейському історичному контексті / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1997. Т. 2. 198 с. Із змісту: Розділ III. Соціально-економічне і культурне становище Карпатської України наприкінці 30-х років; Розділ IV. Внутрішньополітичне становище Карпатської України в 1938–1939 роках; Висновки; Список використаних джерел і літератури. Рец.: Ліхтей І. Карпатська Україна у загальноєвропейському історичному контексті. *Актуальні та малодосліджені проблеми історії України*. Випуск другий. Ужгород, 1998. С. 92–96.

20. Боднар В., Вегеш М. Карпатська Україна у міжнародних відносинах (1938–1939) / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1997. 136 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Вітчизняні та зарубіжні історики про міжнародне становище Карпатської України напередодні Другої світової війни; Розділ II. Міжнародне становище Карпатської України (вересень 1938 р. – середина березня 1939 р.); Розділ III. Організації української діаспори і Карпатська Україна; Розділ IV. Галичина і Карпатська Україна; Висновки; Примітки. Рец.: Мудра., Олашин М. Нове дослідження з історії Карпатської України. *Актуальні та малодосліджені проблеми історії України*. Випуск другий. Ужгород, 1998. С. 80–81; Краща монографія року. Про участь у загальноуніверситетському конкурсі монографії В. Л. Боднара і М. М. Вегеша «Карпатська Україна у міжнародних відносинах» (1938–1939). *Ужгородський університет*. 1998. 8 вересня.
21. Богів О., Вегеш М. Міжнародне становище Карпатської України (1938–1939 рр.) / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1997. 136 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Організації української діаспори США і Канади та Карпатська Україна; Розділ II. Українські організації європейських країн і Карпатська Україна; Розділ III. Українці в Польщі і Карпатська Україна; Висновки; Українська преса Східної Галичини про соціально-економічне становище і політичний розвиток Карпатської України в 1938–1939 рр.; Німеччина і Карпатська Україна (1938–1939 рр.); Економічні і політичні взаємовідносини Карпатської України з Румунією напередодні Другої світової війни; Організація Українських Націоналістів і Закарпаття (1929–1939).
22. Вегеш М., Горват Л., Ікавчук Л. Українська Повстанська Армія: сторінки історії (1942–1944) / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1997. 100 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Утворення і діяльність Української Повстанської Армії «Поліська Січ»; Розділ II. Боротьба Української Повстанської Армії в 1942–1944 роках; Висновки; Список використаних джерел та літератури.
23. Вегеш М., Горват Л. Українці Румунії (Мараморощини): проблеми соціально-економічного та політичного розвитку (1918–1944) / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1997. 60 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Українці Марамороша в період між 1918 і 1940 роками; Розділ II. Мараморощина в період Другої світової війни; Висновки; Додатки.

1998

24. Вегеш М., Горват Л. Вчитель і учень (Ілля Шульга і Володимир Задорожний: історичні нариси) / Ужгородський державний університет, Історичний факультет. Ужгород, 1998. 26 с. Із змісту: «Історія була його душею. Україна – любов'ю: (Професор Ілля Шульга – видатний історик України); Дослідник рідної історії: (Професор Володимир Задорожний та його школа)».
25. Вегеш М., Остапець Ю., Хоменко О. Громадсько-політична, церковна і культурно-освітня діяльність митрополита Андрея Шептицького / Ужгородський державний університет, кафедра політології, кафедра філософії. Ужгород: Колір Прінт, 1998. 149 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Митрополит Андрей Шептицький: історіографічні аспекти; Розділ II. Життєвий шлях і громадсько-політична діяльність митрополита Андрея Шептицького; Розділ III. Культурно-освітня, виховна та наукова діяльність митрополита Андрея Шептицького; Розділ IV. Екуменічні ідеї митрополита Андрея Шептицького та діяльність по їх реалізації; Розділ V. Релігійна ситуація на Закарпатті

- та позиція митрополита Андрея Шептицького; Висновки; Список використаних джерел і літератури.
26. Вегеш М. Закарпаття в контексті центральноевропейської політичної кризи напередодні Другої світової війни. Автореферат дис. ...доктора іст. наук / Національна Академія Наук України, Інститут історії України. Київ, 1998. 30 с.
  27. Вегеш М. Історичні монографії та дослідження: Закарпаття в контексті центральноевропейської політичної кризи напередодні Другої світової війни / Національна Академія Наук України, Інститут історії України, Ужгородський державний університет. Київ – Ужгород: Колір Прінт, 1998. Т. I. 380 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Закарпаття 1938–1939 рр. в історіографії та мемуарах; Розділ II. Закарпаття у міжнародних відносинах 1938–1939 рр.; Розділ III. Суспільно-політичний і культурно-національний розвиток Закарпаття напередодні Другої світової війни; Висновки; Список використаних джерел та літератури. Рец.: Федака С. Про Карпатську Україну знатимемо більше. *Срібна Земля–Фест*. 1999. 23 січня; Король І.Ф., Лабунець Н.Ю. Рецензія на монографію М. М. Вегеша «Історичні монографії та дослідження». Том I. Закарпаття в контексті центральноевропейської кризи напередодні Другої світової війни. Київ – Ужгород, 1998. *Науковий вісник Ужгородського державного університету: Серія історія*. Вип. 5: До 55-річчя заснування Ужгородського державного університету та історичного факультету. Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2000. С. 83–87; Лазоришин І. Вегеш М. М. Закарпаття в контексті центральноевропейської кризи напередодні Другої світової війни. *Carpatica–Карпатика*. Вип.8: Актуальні проблеми вітчизняної і зарубіжної історії та культури. Ужгород: Вид-во «Два кольори», 2001. С. 342–347; Рец.: Худанич В. Про нову книгу Миколи Вегеша. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 139–145.
  28. Вегеш М., Горват Л. Короткий життєпис академіка Володимира Грабовецького: (До 70-річчя з дня народження) / Ужгородський державний університет, Науково-дослідний інститут Карпатознавства, Карпатське братство. Ужгород: Колір Прінт, 1998. 99 с. Із змісту: Вступ; Володимир Грабовецький: шлях в науку; Сторінки історії України в працях В. В. Грабовецького; Прикарпаття в XII–XV століттях; Антифеодальна боротьба карпатського опришківства в XVI–XIX століттях; Запорізькі козаки, Богдан Хмельницький і народно-визвольна війна українського народу 1648–1654 рр.; Вірменські поселення в Україні; Села і містечка Прикарпаття; Проблеми історії Закарпаття в наукових студіях В. В. Грабовецького. Закарпатська Гуцульщина в XIII–XX ст.; Олекса Довбуш і опришки на Закарпатті; Запорізькі козаки і Закарпаття; Висновки; Короткі відомості про авторів. Рец.: Довганич М. Шануймо при житті. *Новини Закарпаття*. 1998. 16 квітня; Грицак А. Книги про наших земляків. *Галичина*. 1998. травень; Лазоришин І. Учителеві – на многая і благая літа: (Шпіц до книги «Короткий життєпис академіка Володимира Грабовецького»). *Актуальні та малодосліджені проблеми історії України*. Випуск другий. Ужгород, 1998. С. 84–86; Лазоришин І. Те саме. *Ювілейний збірник на пошану історика України академіка Володимира Грабовецького: До 70-річчя з дня народження*. Ужгород, 1998. С. 123–125.
  29. Вегеш М., Віднянський С. Країни Центрально-Східної Європи та українське питання (1918–1939) / Національна Академія Наук України, Інститут історії України, Ужгородський державний університет. Київ–Ужгород, 1998. 257 с. Із змісту: Король І. Ф. Слово про авторів книги; Замість вступу; Розділ I. Країни Центрально-Східної Європи і українська проблема у міжвоєнний період: історіографічні аспекти; Розділ II. Українське питання у міжвоєнній Чехословаччині; Розділ III. Закарпаття і Угорщина (1918–1939); Розділ IV. Українсько-німецькі політичні та економічні відносини періоду Карпатської

України; Розділ V. Українці в Польщі і Карпатська Україна; Розділ VI. Українці в Югославії і Карпатська Україна (1938–1939); Висновки. Рец.: Гаврош О. Травневі тези закарпатських науковців. *Ужгород*. 1999. 22 травня.

30. Вегеш М., Горват Л. Михайло Грушевський: Деякі аспекти наукової і політичної діяльності / Ужгородський державний університет. Ужгород: Колір Прінт, 1998. 38 с. Із змісту: Вступ; Політичні погляди і концепція української державності в публіцистиці М. Грушевського; Проблеми історії Закарпаття в працях Михайла Грушевського; Михайло Грушевський в оцінці Івана Лисяка-Рудницького; Замість висновків.
31. Вегеш М., Сміян К. Нариси історії національно-визвольного руху в Галичині та Волині напередодні і уроки Другої світової війни (1939–1944) / Ужгородський державний університет. Ужгород: Колір Прінт, 1998. 102 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Біля джерел Української Повстанської Армії; Розділ II. З історії діяльності УПА «Поліська Січ»; Розділ III. Боротьба Української Повстанської Армії у 1942–1944 рр.; Висновки; Організація Українських Націоналістів і Закарпаття (1929–1939 рр.). Рец.: Анталовський І., Анталовський В. Обґрунтовано історичною правдою. *Верховина*. 1998. 16 липня; Книга нарисів. *Ужгородський університет*. 1998. 8 травня; Анталовський В., Анталовський І. Обґрунтовано історичною правдою. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 83–86.
32. Вегеш М., Горват Л. Нариси історії українців Мараморіщини (Румунія) в 1918–1945 роках / Ужгородський державний університет. Ужгород: Колір Прінт, 1998. 87 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Українці Мараморіщини між двома світовими війнами; Розділ II. Мараморіщина в період Другої світової війни; Висновки.
33. Вегеш М., Гирия В., Король І. Угорська іредента на Закарпатті між двома світовими війнами 1918–1939 рр. / Ужгородський державний університет. Ужгород: Колір Прінт, 1998. 130 с. Із змісту: Худанич В. Передмова; Вступ; Розділ I. Політичний розвиток Закарпаття в 1918–20-х роках і позиція Угорщини; Розділ II. Угорська іредента на Закарпатті в другій половині 30-х рр.; Розділ III. Діяльність проугорської «п'ятої колони» в Закарпатті напередодні Другої світової війни (1938–1939 рр.); Висновки; Список використаних джерел та літератури. Рец.: Болдижар М. Про угорську іреденту на Закарпатті. *Новини Закарпаття*. 1998. 22 вересня; Костюк І. Наш край у період угорської окупації. *Верховина*. 1998. 12 серпня; Болдижар М. Про угорську іреденту на Закарпатті. Державність на Закарпатті: події, факти, оцінки. Ужгород, 2003. С. 161–163.

1999

34. Вегеш М. Карпатська Україна у міжнародних відносинах (1938–1939): Виступ на пленарному засіданні міжнародної наукової конференції «Карпатська Україна: Національне відродження. Політичний розвиток. Персоналії». (м. Ужгород, 11 березня 1999 р.). Ужгород: Колір Прінт, 1999. 12 с.
35. Вегеш М., Горват Л. Румунія і Карпатська Україна (1938–1939). Короткий історичний нарис / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1999. 20 с.

36. Вегеш М. Історичні дослідження: Історія Карпатської України (1938–1939) / Ужгородський державний університет. Ужгород, 2000. Т. I. 311 с. Із змісту: Олашин М. В. Літописець Карпатської України: штрихи до портрета історика М. Вегеша; Вступ; Розділ I. Джерельна база історії Карпатської України; Розділ II. Карпатська Україна 1938–1939 рр. в історіографії та мемуарах; Розділ III. Карпатська Україна у міжнародних відносинах (1938–1939 рр.). Рец.: Фединишинець В. З Верховини на верховину: Погляд на перші п'ять томів історичних праць професора Миколи Вегеша з його десятитомника. *Срібна Земля*. 2001. 11 серпня; Федака С. П'ять крапель проти каменю історичного безпам'ятства. *Nova книга*. Критико-бібліографічний журнал. 2001. № 7–8 (липень–серпень). С. 11; Токар М. Ю. Фундаментальне видання з української історії. *Carpatica–Карпатика*: Проблеми вітчизняної і зарубіжної історії з найдавніших часів до наших днів. Ювілейний збірник на пошану доктора історичних наук, професора Василя Івановича Худанича. Ужгород, 2002. Вип.14. С. 337–341; Токар М. «Історичні дослідження» Миколи Вегеша. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 153–159.
37. Вегеш М. Історичні дослідження: Історія Карпатської України (1938–1939) / Ужгородський державний університет. Ужгород, 2000. Т. II. 282 с. Із змісту: Розділ IV. Соціально-економічне становище Карпатської України (1938–1939 рр.); Розділ V. Суспільно-політичний і культурно-національний розвиток Карпатської України напередодні Другої світової війни; Висновок; Список використаних джерел і літератури. Рец.: Фединишинець В. З Верховини на верховину: Погляд на перші п'ять томів історичних праць професора Миколи Вегеша з його десятитомника. *Срібна Земля*. 2001. 11 серпня; Федака С. П'ять крапель проти каменю історичного безпам'ятства. *Nova книга*. Критико-бібліографічний журнал. 2001. №7–8 (липень–серпень). С. 11; Токар М. Ю. Фундаментальне видання з української історії. *Carpatica – Карпатика*: Проблеми вітчизняної і зарубіжної історії з найдавніших часів до наших днів. Ювілейний збірник на пошану доктора історичних наук, професора Василя Івановича Худанича. Ужгород, 2002. Вип. 14. С.337–341; Токар М. «Історичні дослідження» Миколи Вегеша. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 153–159.
38. Вегеш М. Історичні дослідження: Августин Волошин: педагог, політик, людина / Ужгородський державний університет, Науково-дослідний інститут Карпатознавства. Ужгород, 2000. Т. III. 357 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Августин Волошин в історіографії та спогадах; Розділ II. Короткий життєпис Августина Волошина (1874–1945); Розділ III. Августин Волошин – педагог; Висновки; Бібліографія друкованих праць Августина Волошина. Література про його життя і діяльність. Рец.: Фединишинець В. З Верховини на верховину: Погляд на перші п'ять томів історичних праць професора Миколи Вегеша з його десятитомника. *Срібна Земля*. 2001. 11 серпня; Федака С. П'ять крапель проти каменю історичного безпам'ятства. *Nova книга*. Критико-бібліографічний журнал. 2001. № 7–8 (липень–серпень). С. 11; Токар М. Ю. Фундаментальне видання з української історії. *Carpatica–Карпатика*: Проблеми вітчизняної і зарубіжної історії з найдавніших часів до наших днів. Ювілейний збірник на пошану доктора історичних наук, професора Василя Івановича Худанича. Ужгород, 2002. Вип. 14. С. 337–341; Токар М. «Історичні дослідження» Миколи Вегеша. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 153–159.
39. Вегеш М. Історичні дослідження: Закарпаття між двома світовими війнами / Ужгородський державний університет. Ужгород, 2000. Т. IV. 339 с. Із змісту: Закарпаття і Східна Галичина в 1918–1919 роках; Закарпаття і Угорщина в 1918–1938 рр.; Проблеми розвитку культури Закарпаття в 20–30-х роках; Сторінки історії Міжгірщини. Рец.: Фединишинець

- В. З Верховини на верховину: Погляд на перші п'ять томів історичних праць професора Миколи Вегеша з його десятитомника. *Срібна Земля*. 2001. 11 серп.; Федака С. П'ять крапель проти каменю історичного безпам'ятства. *нова книга*. Критико-бібліографічний журнал. 2001. № 7–8 (липень–серпень). С. 11; Токар М. Ю. Фундаментальне видання з української історії. *Carpatica–Карпатика*: Проблеми вітчизняної і зарубіжної історії з найдавніших часів до наших днів. Ювілейний збірник на пошану доктора історичних наук, професора Василя Івановича Худанича. Ужгород, 2002. Вип. 14. С. 337–341; Токар М. «Історичні дослідження» Миколи Вегеша. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 153–159.
40. Вегеш М. Історичні дослідження: Українська історична наука в портретах ХІХ–ХХ ст. / Ужгородський державний університет. Ужгород, 2000. Т. V. 469 с. Із змісту: Володимир Антонович; Михайло Драгоманов; Хведір Вовк; Михайло Грушевський; Дмитро Багалій; Іван Крип'якевич; Василь Пачовський; В'ячеслав Липинський; Петро Стерчо; Іван Лисяк-Рудницький; Валерій Смолій; Степан Віднянський; Ілля Шульга; Томаш Сопко; Василь Маркуш; Іван Гранчак; Григорій Павленко; Володимир Задорожний; Михайло Тиводар; Дмитро Данилюк; Павло Федака; Володимир Грабовецький. Рец.: Фединишинець В. З Верховини на верховину: Погляд на перші п'ять томів історичних праць професора Миколи Вегеша з його десятитомника. *Срібна Земля*. 2001. 11 серпня; Федака С. П'ять крапель проти каменю історичного безпам'ятства. *Nova книга*. Критико-бібліографічний журнал. 2001. № 7–8 (липень–серпень). С. 11; Токар М. Ю. Фундаментальне видання з української історії. *Carpatica–Карпатика*: Проблеми вітчизняної і зарубіжної історії з найдавніших часів до наших днів. Ювілейний збірник на пошану доктора історичних наук, професора Василя Івановича Худанича. Ужгород, 2002. Вип. 14. С. 337–341; Токар М. «Історичні дослідження» Миколи Вегеша. *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 153–159.

2001

41. Вегеш М. Історичні дослідження: Історія в портретах / Ужгородський державний університет. Ужгород, 2001. Т. VI. 425 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Митрополит Андрей Шептицький; Розділ II. Життєвий шлях і громадсько-політична діяльність митрополита Андрея Шептицького; Розділ III. Культурно-освітня, виховна та наукова діяльність митрополита Андрея Шептицького; Розділ IV. Екуменічні ідеї митрополита Андрея Шептицького та діяльність по їх реалізації; Розділ V. Релігійна ситуація на Закарпатті та позиція митрополита Андрея Шептицького; Висновки; Список використаних джерел і літератури; Карпатська Україна в портретах; Громадсько-політична і культурно-освітня діяльність Василя Гренджі-Донського.
42. Вегеш М. Історичні дослідження: Українська історія та культура: минуле і сучасне (рецензії, інтерв'ю) / Ужгородський державний університет. Ужгород, 2001. Т. VII. 344 с. Із змісту: Рецензії: Історія; Філософія; Літературознавство; Інтерв'ю.

2002

43. Вони боронили Карпатську Україну: нариси історії національно-визвольної боротьби закарпатських українців / ред. М. М. Вегеш. Ужгород: Карпати, 2002. 712 с. Із змісту: Передмова голови Закарпатської обласної державної адміністрації Г. Г. Москаля; Вступ; Розділ I. Карпатська Україна 1938–1939 рр. в джерелах та історіографії; Розділ II. Історичні передумови Карпатської України; Розділ III. Карпатська Україна – незалежна

держава; Розділ IV. Карпатська Україна в боротьбі; Розділ V. Карпатська Україна в портретах; Розділ VI. Карпатська Україна, Карпатська Січ і ОУН в документах; Розділ VII. Перелік воїнів Карпатської Січі та активістів Карпатської України, які брали участь в боях, а також репресовані; Висновки; Джерела та література про Карпатську Україну. Рец.: Віднянський В. С. Вони боронили Карпатську Україну: Нариси історії національно-визвольної боротьби закарпатських українців / М. М. Вегеш, М. В. Делеган, О. Д. Довганич та ін. Відп. ред. М. М. Вегеш. Ужгород: Карпати, 2002. 709 с. *Український історичний журнал*. 2002. №6. С. 140–148; Визначено переможців конкурсу закарпатської книжки. Монографія «Вони боронили Карпатську Україну» визнана кращим науковим виданням. *Старий Замок*. 2002. 19 грудня; Галь Н. «Вони боронили Карпатську Україну». *Слово*. 2002. 31 січня; Гудзоватий І. Книги про місцевих патріотів («Вони боронили Карпатську Україну»). *Голос України*. 2002. 3 квітня; Кушнір Б. Про велич і трагедію Карпатської України. Рецензія на монографію «Вони боронили Карпатську Україну». *Вісті тижня*. 2002. 16 березня; Лазоришин І. «Вони боронили Карпатську Україну». *Срібна Земля*. 2002. 23 березня; Петрович С. Літопис національно-визвольних змагань. Рецензія на монографію «Вони боронили Карпатську Україну». *Ужгородський університет*. 2002. 21 березня; Пойда С. Літопис національно-визвольних змагань. Рецензія на монографію «Вони боронили Карпатську Україну». *Просвіта*. 2002. Березень; Уста І. Про тих, хто творив і боронив Карпатську Україну. *Новини Закарпаття*. 2002. 26 березня; Шаульський М. На здобуття Державної премії України («Вони боронили Карпатську Україну»). *Погляд*. 2003. 21 червня; Фединець Т. Вони боронили Карпатську Україну. *Молодь Закарпаття*. 2002. 30 березня; Белень В. Час диктував появу цієї книги. *Синій Вир*. Регіональний еколого-освітній часопис. 2002. 25 травня; Віднянський С., Зан М. Вони боронили Карпатську Україну: Нариси історії національно-визвольної боротьби закарпатських українців / М. М. Вегеш, М. В. Делеган, О. Д. Довганич та ін.; Відп. ред. М. М. Вегеш (Ужгород: Карпати, 2002. 709 с.). *Вісті тижня*. 2002. 28 червня; Зан М. Вони боронили Карпатську Україну: Нариси історії національно-визвольної боротьби закарпатських українців / М. М. Вегеш, М. В. Делеган, О. Д. Довганич та ін.; Відп. ред. М. М. Вегеш (Ужгород: Карпати, 2002. 709 с.). *Микола Вегеш – історик України*. Ужгород, 2002. С. 165–173; Карпатська Україна: сучасний погляд (до 80-річчя Карпатської України). <https://city-library.uz.ua/virtualn-vistavki/381-karpatska-ukrana-suchasnij-poglyad-do-80-rchchya-karpatsko-ukrani.html>

2003

44. Вегеш М., Гапоненко-Товт І. Академік Володимир Васильович Грабовецький. Бібліографічний покажчик (Видання п'яте) / Ужгородський національний університет, Науково-дослідний інститут карпатознавства. Ужгород, 2003. 128 с. Із вступу: Вегеш М. Учень академіка Івана Крип'якевича (До 75-річчя від дня народження академіка Володимира Васильовича Грабовецького); Хронологія життя, науково-педагогічної та громадської діяльності академіка Володимира Грабовецького; Від упорядника; Академік Володимир Васильович Грабовецький. Бібліографічний покажчик опублікованих наукових праць (Видання п'яте); Монографії; Науково-популярні видання; Статті; Публікації в зарубіжних виданнях; Володимир Грабовецький – редактор і рецензент; Володимир Грабовецький – головний редактор; Опубліковані праці за науковою редакцією Володимира Грабовецького; Кандидатські дисертації, захищені під керівництвом В. В. Грабовецького; Матеріали про життя і науково-педагогічну діяльність В. Грабовецького; Іменний покажчик. Рец.: Федака С. Знайомтеся – боярин-академік Грабовецький. *Nova книга: критико-бібліографічний журнал*. 2003. № 7–8. С. 8–9.

45. Басараб В., Вегеш М. Життя і помисли митрополита Андрея Шептицького /Ужгородський національний університет. Ужгород, 2003. 112 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Митрополит Андрей Шептицький (історіографічні аспекти); Розділ II. Життєвий шлях і громадсько-політична діяльність митрополита Андрея Шептицького; Розділ III. Культурно-освітня, виховна та наукова діяльність митрополита Андрея Шептицького; Розділ IV. Екуменічні ідеї митрополита Андрея Шептицького та діяльність по їх реалізації; Розділ V. Релігійна ситуація на Закарпатті та позиція митрополита Андрея Шептицького; Висновки; Список використаних джерел і літератури. Рец.: Лазоришин І. «Життя і помисли митрополита Андрея Шептицького». *Срібна Земля*. 2003. 26 липня; Лендєл І. «Князь української Церкви» (Життя і помисли митрополита Андрея Шептицького). *Старий Замок*. 2003. 11–17 вересня; «Життя і помисли митрополита Андрея Шептицького». *Срібна Земля-фест*. 2003. 25 вересня – 1 жовтня; Лендєл І. «Князь української Церкви», або життя і помисли митрополита Андрея Шептицького. <https://zakarpattia.net.ua/News/70749>
46. Вегеш М., Греченюк Н. Національно-визвольні змагання українців Східної Галичини і Закарпаття в 1918–1950 рр. ХХ ст. /Ужгородський національний університет, Науково-дослідний інститут карпатознавства. Ужгород, 2003. 195 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Огляд джерел та історіографія проблеми; Розділ II. Громадсько-політичні та освітньо-культурні взаємовідносини Східної Галичини і Закарпаття в 1918–1939 рр.; Розділ III. Галичина і Карпатська Україна (1938–1939 рр.); Розділ IV. Діяльність ОУН–УПА на Закарпатті в 1939–1950 рр.; Висновки; Список використаних джерел та літератури. Рец.: Лазоришин І. «Рух ОУН–УПА мав місце на Закарпатті...». *Срібна Земля*. 2003. 20 вересня.
47. Вегеш М., Горват Л. Сторінки історії Закарпаття: історичні статті, есе, історико-біографічні нариси / Союз Українців Румунії. Бухарест: Видавництво «Мустанг», 2003. 407 с. Із змісту: Від авторів; Михайло Грушевський про Закарпаття; Михайло Грушевський про Переяславську угоду 1654 року; Слово про вчителя Михайла Грушевського; Академік Іван Крип'якевич про Закарпаття; Закарпаття в науковій спадщині Михайла Драгоманова; Василь Пачовський про Закарпаття; В. Липинський – історик і політик; Український антрополог Хведір Вовк; «... Аби молодіж... у звичаях добрих і в науках навчена була»; Академік Дмитро Багалій про Сквороду; Україна від Богдана Хмельницького до Кирило-мефодіївців; Запорізькі козаки і Закарпаття; Іван Мазепа; Громадсько-політичні взаємовідносини Східної Галичини і Закарпаття в 1918–1919 роках; Виникнення і діяльність ЗУНР. Державотворчі процеси на західноукраїнських землях; Гуцульська Республіка. Громадсько-політичні взаємини Ясінянської Народної Ради і Східної Галичини в 1918–1919 рр.; Євген Петрушевич – президент ЗУНР; Газета «Свобода» про радянський тоталітаризм в 20–30-х роках; Література Закарпаття в 20–30-х роках; Релігійна ситуація на Закарпатті та позиція митрополита Андрея Шептицького; Життєвий шлях і громадсько-політична діяльність митрополита Андрея Шептицького; Життєвий і творчий шлях Василя Гренджі-Донського; Якої України хотів Василь Гренджа-Донський; Тарас Шевченко в творчості Василя Гренджі-Донського; Секретар Августин Волошин; Прем'єр-міністр уряду Карпатської України; Федір Ревай – голова УНО в Карпатській Україні; Михайло Брацкайко – політичний і культурний діяч; Галицькі і закарпатські українці в обороні Карпатської України (1938– 1939); Спогади карпатського січовика; Біля керма штабу Карпатської Січі; Січовик Микола Шимоня про Карпатську Україну; Олег Ольжич у Карпатській Україні; Дипломат Карпатської України.

48. Вегеш М. Августин Волошин і Карпатська Україна. Львів: ЗУКЦ, 2004. 414 с. Із змісту: Замість вступу; Розділ I. Карпатська Україна: еволюція оцінок; Розділ II. Біля джерел Карпатської України; Розділ III. Карпатська Україна у міжнародній грі; Розділ IV. Господарство Карпатської України; Розділ V. Велич і трагедія Карпатської України; Розділ VI. Галичина і Карпатська Україна; Розділ VII. Життя і помисли Августина Волошина; Замість висновків; Зан М. Нестор-літописець Карпатської України; Зан М. Публікації Миколи Вегеша про Августина Волошина і Карпатську Україну (1990–2003). Рец.: Микола Вегеш. Августин Волошин і Карпатська Україна. *Слово вчителя*. 2004. 31 березня; Тарасюк В. «Августин Волошин і Карпатська Україна» Миколи Вегеша. *Погляд*. 2004. 28 квітня; Лазоришин І. «Августин Волошин...» у Болонії. *До світла*. Християнський часопис українців в Італії. 2005. № 4. С. 23; Гудзоватий І. Велич і трагедія Карпатської України (Про монографію Миколи Вегеша «Августин Волошин і Карпатська Україна»). *Голос України*. 2004. 16 березня.
49. Вегеш М. Карпатська Україна. Документи і факти. Ужгород: Видавництво «Карпати», 2004. 432 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Карпатська Україна в джерелах та історіографії; Розділ II. Історичні передумови Карпатської України; Розділ III. Карпатська Україна у міжнародних відносинах; Розділ IV. Соціально-економічне становище Карпатської України; Розділ V. Суспільно-політичний розвиток Карпатської України напередодні Другої світової війни; Розділ VI. Галичина і Карпатська Україна (1938–1939 рр.); Розділ VII. Діяльність автономних урядів краю в галузі культури. Релігія і церква в Карпатській Україні; Висновки; Список використаних джерел та літератури; Токар М. Героїзм і трагізм Карпатської України у наукових студіях професора М. Вегеша. Рец.: Токар М. Нові видання істориків [Вегеш М. Карпатська Україна. Документи і факти. Ужгород: Карпати, 2004]. *Трибуна*. 2005. 22 січня; Токар М. Рец.: Карпатська Україна. Документи і факти. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Історія. Випуск 13 / Міністерство освіти і науки України; Ужгородський національний університет; Редкол.: М. Вегеш (гол. ред.), С. Віднянський, Д. Данилюк та ін. Ужгород: СМП «Вісник Карпат», 2005. С. 197–198; Вегеш М. М. Карпатська Україна: Документи і факти. *Книга Закарпаття*: Анотований каталог видань 2004 року: (3 фондів Закарпатської обласної універсальної бібліотеки) / ЗОУНБ; Укладач Л. О. Ільченко; Науковий редактор В. І. Падяк; Відповідальна за випуск Л. З. Григаш. Ужгород: Видавництво В. Падяка, 2005. С. 8.; Любиць Михайло. Друга світова почалася в Карпатах [Микола Вегеш. Карпатська Україна. Документи і факти. Ужгород: Карпати, 2004. 432 с.]. *Друг читача*. 2006. 12–26 травня; Цуга В. Про велич і трагедію Карпатської України. *Трибуна*. 2006. 23 вересня; Віртуальна виставка «Карпатська Україна: кров пролита за свободу». http://khustlibrary.blogspot.com/2014/03/blog-post_789.html; Карпатська Україна: сучасний погляд (до 80-річчя Карпатської України). <https://city-library.uz.ua/vrtualn-vistavki/381-karpatska-ukrana-suchasnij-poglyad-do-80-rchchya-karpatsko-ukrani.html>
50. Вегеш М. Назустріч волі: Нариси історії визвольних змагань / Ужгородський національний університет; Науково-дослідний інститут карпатознавства. Ужгород, 2004. 178 с. Із змісту: Діяльність ОУН–УПА на Закарпатті в 1929–1950 рр.; Іван Коршинський: від участі у підпільному русі до народного депутата України; Бібліографія. Публікації на суспільно-політичну тематику І. Ю. Коршинського; Література про життя і діяльність І. Ю. Коршинського; Український підпільник Федір Удичка та його епістолярна спадщина; З жертвовною любов'ю до Батьківщини (український підпільник Федір Удичка); Із листів Федора Удички; Фотоілюстрації. Рец.: Токар М. «В'язні сумління» [Побачила світ нова книжка про тернистий шлях закарпатських політв'язнів]. *Трибуна*. 2004. 10 липня; Токар М.

- Рец.: Вегеш М. Назустріч волі: Нариси історії визвольних змагань (Ужгород, 2004). *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Історія. Випуск 11 / Міністерство освіти і науки України; Ужгородський національний університет; Редкол.: М. М. Вегеш (голова редкол.), Д. Д. Данилюк (заступник голови редкол.) та ін. Ужгород: СМП «Вісник Карпат», 2004. С. 228.
51. Вегеш М. Якою ми бачимо нову Україну (Політичні замітки про минуле і майбутнє українського народу). Ужгород: СМП «Вісник Карпат», 2004. 120 с. Із змісту: Віктор Ющенко в оцінці сучасників; Віктор Ющенко про історичні традиції українського народу; Міркування про родинні традиції, мораль і політику; «Чорний» PR та політичні провокації: вчора і сьогодні; Обличчя сучасної влади; Як голосували закарпатці в 39-му?; Націоналізм у різних ракурсах; Микола Рябчук: «Політика Віктора Ющенка буде не проукраїнською, а проукраїнською»; Національна еліта вже визначилася: перемога Віктора Ющенка – перемога всіх нас; Перемога буде за нами! Виступ довіреної особи кандидата на пост президента України Віктора Ющенка професора Миколи Вегеша на мітингу в Сваляві 18 вересня 2004 року; Микола Вегеш: «Ющенко дав людям надію, яка має стати реальністю»; «Не думаю, що під час президентських виборів можливий мукачівський сценарій», вважає відомий закарпатський політолог Микола Вегеш; Микола Вегеш: «Врятувати систему, при якій не хоче жити народ, – неможливо»; «В історичній перспективі Янукович нагадує Нестора Івановича, тільки не Шуфрича, а Махна...». Відомі закарпатські історики ключ до майбутнього шукають у минулому; Усім, кому не байдужа доля пограбованого народу. Звернення демократичних організацій Закарпаття до населення краю; Вимагаємо відставки; Нардеп Гайдош проти опозиційних деканів. Історики УжНУ проти Іштвана Гайдоша; Токар М. Професор М. Вегеш та його політична публіцистика. Післямова. Рец.: Токар М. Політична публіцистика Миколи Вегеша (Побачила світ збірка політичних статей вченого). *Трибуна*. 2005. 29 січня; Савицька М. Нотатки противника «зімбабвійської» демократії. *Погляд*. 2005. 29 березня; Савицька М. Нотатки противника «зімбабвійської демократії». *Срібна Земля*. 2005. 16 квітня; Токар М. Рец.: Вегеш М. Якою ми бачимо нову Україну. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Історія. Випуск 13 / Міністерство освіти і науки України; Ужгородський національний університет; Редкол.: М. Вегеш (гол. ред.), С. Віднянський, Д. Данилюк та ін. Ужгород: СМП «Вісник Карпат», 2005. С. 196–197; Токар М. Професор М. Вегеш та його політична публіцистика. Післямова (Вегеш М. Якою ми бачимо нову Україну. Політичні замітки про минуле і сучасне українського народу. Ужгород: СМП «Вісник Карпат», 2004. С. 106–116).

2005

52. Вегеш М. Історія і політика: У чотирьох томах. Т. 1. Сторінки історії України. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2005. 412 с. Із змісту: Київська Русь у міжнародних відносинах; Найдавніша історія Закарпаття в портретах видатних українських дослідників; Галицько-Волинська держава; Українські землі в міжнародних відносинах Великого Князівства Литовського. Закарпаття і Буковина в XIV–XVI ст.; Київський митрополит Петро Могила; Михайло Грушевський про Переяславську угоду 1654 року; Гетьман України Богдан Хмельницький: його попередники та послідовники (Із наукової спадщини академіка Валерія Смолія); Україна буремна: від Івана Мазепи і Пилипа Орлика до кирило-мефодіївців; Слово про вчителя Михайла Грушевського; Український антрополог Хведір Вовк; Академік Дмитро Багалій про Сковороду; В'ячеслав Липинський – історик і політик; Митрополит Андрей Шептицький: його життя і діяльність; Західно-Українська Народна Республіка; Історик Іван Лисяк-Рудницький; Омелян Невиський – піонер національного визволення на Закарпатті; Відроджена з попелу: Закарпатська «Просвіта» вчора і сьогодні; Література Закарпаття в 20–30-х роках; Театри Закарпаття 20–30-х років; Газета

«Свобода» про радянський тоталітаризм; «Нова свобода» очима сучасників; Про мову, школу, національність; Про синьо-жовтий прапор; Як голосували закарпатці в 39–му?; Від «кривавого вересня» 39–го до Акту 30 червня 1941 року про відновлення української державності; Тарас Бульба-Боровець і «Поліська Січ»; Українська Повстанська Армія в боротьбі; ОУН–УПА на Закарпатті; Іван Коршинський: від підпільника до Народного депутата України; Синевирський священик Феодосій Горват; Розстріляні в 44–му...; З печаттю ворога народу; Кризь горнило таборів; Федір Бобер; В'язень багатьох таборів; Крик душі; Вячеслав Чорновіл у дисидентському русі 60–80-х років; Як виникла і діяла Українська Гельсінська Спілка в Україні та Закарпатті; Левко Лук'яненко і Карпатська Україна; Наші незгоди; На шляху до свободи; Віктор Ющенко в оцінці сучасників; Віктор Ющенко про історичні традиції українського народу; Міркування про родинні традиції, мораль і політику; «Чорний» PR та політичні провокації: вчора і сьогодні; Обличчя сучасної влади; Націоналізм у різних ракурсах; Микола Рябчук; Національна еліта вже визначилася; Перемога буде за нами; Ужгородський національний університет: минуле, сучасне, майбутнє; Перспективи історичного факультету; Політична наука в УжНУ: нові рубежі; Міжнародні зв'язки НДІ карпатознавства; Володимир Сливка в моєму житті; Університет потребує змін; Професіоналізм, порядність, прозорість. Рец.: Біляк С. Микола Вегеш: «Історія і політика»: в чотирьох томах. *Карпатська Україна. Красне Поле*. 2005. 20 серпня.

53. Вегеш М. Історія і політика: У чотирьох томах. Т. 2. Історія Карпатської України. Августин Волошин – президент Карпатської України. Будівничі Карпатської України. Василь Гренджа-Донський розповідає... Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2005. 552 с. Із змісту: Історія Карпатської України; Августин Волошин – президент Карпатської України; Будівничі Карпатської України – Юліан Ревай; Федір Ревай; Михайло Бращайко; Степан Ключурак; Михайло Колодзінський-Гузар; Олег Ольжич; Іван Рогач; Вікентій Шандор; Федір Тацинець-Крот; Степан Фігура; Яків Завальницький; Йосип Дудикевич; Микола Шимоня; Степан Маріконь про Олексу Блистіва; Василь Гренджа-Донський розповідає...; 3 листів Зірки Гренджі-Донської до Миколи Вегеша. Рец.: Біляк С. Микола Вегеш: «Історія і політика»: в чотирьох томах. *Карпатська Україна. Красне Поле*. 2005. 20 серпня.
54. Вегеш М. Історія і політика: У чотирьох томах. Т. 3. Історична наука в Ужгородському університеті. Володимир Грабовецький – історик України. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2005. 440 с. Із змісту: Історична наука в Ужгородському університеті: Професор Ілля Шульга; Медієвіст Томаш Сопко; Дослідник Мараморощини Василь Маркуш; Іван Гранчак про історичну науку; Визначний германіст Григорій Павленко; Вчений-міжнародник Степан Віднянський; Історик Володимир Задорожний; Історик і етнолог Михайло Тиводар; Дмитро Данилюк про науку і культуру Закарпаття; Історик і етнограф Павло Федака; Визначний гунгаролог Василь Худанич; Професор Іван Король; Археолог Едуард Балагурі; Знавець історії Другої світової війни Омелян Довганич; Володимир Грабовецький – історик України. Рец.: Біляк С. Микола Вегеш: «Історія і політика»: в чотирьох томах. *Карпатська Україна. Красне Поле*. 2005. 20 серпня.
55. Вегеш М. Історія і політика: В чотирьох томах. Т. 4. Основи політичної науки. Західна геополітика в іменах. Історія, філософія, політологія і літературознавство (Рецензії різних років). Передвиборні програми, політичні звернення та прокламації. Інтерв'ю різних років (1994–2005). Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2005. 478 с. Із змісту: Основи політичної науки; Західна геополітика в іменах; Історія, філософія, політологія і літературознавство

(Рецензії різних років); Передвиборні програми, політичні звернення та прокламації; Інтерв'ю різних років (1994–2005). Рец.: Біляк С. Микола Вегеш: «Історія і політика»: в чотирьох томах. *Карпатська Україна. Красне Поле*. 2005. 20 серпня.

56. Вегеш М., Кляп М., Тарасюк В., Токар М. Августин Волошин: Життя і помисли президента Карпатської України. Ужгород: Карпати, 2005. 464 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Августин Волошин в історіографії та спогадах; Розділ II. Короткий життєпис Августина Волошина; Розділ III. Педагогічна спадщина Августина Волошина; Розділ IV. Августин Волошин – журналіст і публіцист; Висновки; Про авторів. Рец.: Феськов В. Нове слово про Августина Волошина. *Погляд*. 2005. 29 березня; Довганич О. Комплексна праця ужгородських істориків про Августина Волошина. *Карпатський світ*. 2006. № 1. С. 174–177; Бабенко В. Августин Волошин: життя і помисли. *Урядовий кур'єр*. 2005. 26 липня; Карпатська Україна: сучасний погляд (до 80-річчя Карпатської України). <https://city-library.uz.ua/virtualn-vistavki/381-karpatska-ukrana-suchasnij-poglyad-do-80-rchchya-karpatsko-ukrani.html>

2006

57. Басараб В., Вегеш М., Сергійчук В. Августин Волошин. Нові документи і матеріали про життя і смерть президента Карпатської України. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2006. 152 с. Із змісту: Августин Волошин: сторінки біографії (1874–1945); Августин Волошин і Карпатська Україна. Документи і матеріали; Бібліографічний покажчик творів Августина Волошина та література про його життя і діяльність. Рец.: Августин Волошин в документах. *Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету. Інформаційне видання*. 2006. № 13. С. 16.
58. Вегеш М. Академік Володимир Грабовецький – визначний історик України. Видання друге, доповнене / Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаніка; Кафедра історії України. Івано-Франківськ: Видавництво «Нова Зоря», 2006. 432 с. Із змісту: Слово про півстолітні здобутки вченого; Володимир Грабовецький: шлях в науку; Володимир Грабовецький з думою про Україну (Автобіографічні замітки. Спогади); Мандруючи історичними місцями України; Спогади про академіка Івана Крип'якевича; Спогади про незабутніх; З любов'ю до Кобзаря. За спогадами минулих літ; В пошуках Довбушевих скарбів; Увіковічення пам'яті про Олексу Довбуша; Відзначення ювілейних дат, присвячених Олексі Довбушу; Спомини про славетних; Володимир Грабовецький в листах; Академік Володимир Васильович Грабовецький. Бібліографічний покажчик. Рец.: Петрецький В. Микола Вегеш. Академік Володимир Грабовецький – визначний історик України (Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2006. 432 с.). *Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету. Інформаційне видання*. 2006. № 9. С. 16.
59. Вегеш М. Університет у моєму житті / Міністерство освіти і науки України; Ужгородський національний університет. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2006. 296 с. Із змісту: Вибрані статті, виступи; Вибрані інтерв'ю. Рец.: Університет у житті ректора. *Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету. Інформаційне видання*. 2006. № 6. С. 11.

2007

60. Вегеш М. Велич і трагедія Карпатської України. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2007. 296 с. Із змісту: Історичні передумови Карпатської України; Карпатська Україна в міжнародних відносинах; Карпатська Січ – Збройні сили Карпатської України; Галичина і Карпатська Україна. Рец.: Вегеш М. Велич і трагедія Карпатської України (Ужгород, 2007). *Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету. Інформаційне видання*. 2007. № 4. С. 16; Вегеш М. М. Велич і трагедія Карпатської України. *Наукові та навчальні видання Ужгородського національного університету за 2007-2008 роки*. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2009. С. 5.
61. Вегеш М. Дослідник Олекси Довбуша. До 80-річчя від дня народження почесного доктора Ужгородського національного університету академіка Володимира Грабовецького. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2007. 312 с. Із змісту: Володимир Грабовецький – історик України; Спогади Володимира Грабовецького; Володимир Грабовецький в листах; Бібліографічний покажчик праць Володимира Грабовецького. Рец.: Дослідник Олекси Довбуша. *Наукові та навчальні видання Ужгородського національного університету за 2007-2008 роки*. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2009. С. 6.
62. Вегеш М. Карпатська Україна в портретах. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2007. 376 с. Із змісту: Августин Волошин: біографія, бібліографія, документи; Будівничі Карпатської України; Василь Гренджа-Донський, Карпатська Україна. Біографічний довідник.
63. Вегеш М. Світ історії. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2007. 452 с. Із змісту: Київська Русь у міжнародних відносинах; Галицько-Волинська держава; Західно-Українська Народна Республіка; ОУН–УПА на Закарпатті; На шляху до свободи. Рец.: Петрецький В. Світ історії. *Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету. Інформаційне видання*. 2007. №5. С. 16.
64. Вегеш М. Ужгородський національний університет: історія і сьогодення. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2007. 384 с. Із змісту: Ужгородський національний університет: сторінки історії; Біографічні нариси про відомих вчених Ужгородського національного університету; Інтерв'ю різних років; Звернення та прокламації.

2008

65. Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923. Ілюстрована історія / Автор ідеї, головний редактор і керівник авторського колективу Микола Кугутяк. Львів–Івано-Франківськ: «Манускрипт–Львів», 2008. 524 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Історичні передумови Західно-Української Народної Республіки; Розділ II. Великий зрив; Розділ III. Внутрішня політика; Розділ IV. Міжнародний контекст державотворення: політико-правові та військові аспекти; Розділ V. Національно-визвольна боротьба українців (1919–1923); Розділ VI. Культурно-освітнє та духовне життя; Післямова; Резюме; Джерела до історії ЗУНР; Бібліографія ЗУНР.
66. Вегеш М. Назустріч волі: Нариси історії визвольних змагань. Видання друге, змінене й доповнене. Ужгород: Видавництво «Гражда», 2008. 152 с. Із змісту: Діяльність ОУН–УПА на Закарпатті в 1929–1950 рр.; Іван Коршинський: від участі у підпільному русі до народного депутата України; Бібліографія. Публікації на суспільно-

політичну тематику І. Ю. Коршинського; Література про життя і діяльність І. Ю. Коршинського; Український підпільник Федір Удичка та його епістолярна спадщина; З жертовною любов'ю до Батьківщини (український підпільник Федір Удичка); Із листів Федора Удички; Фотоілюстрації. Рец.: Гаврош О. Микола Вегеш. Назустріч волі. *Старий Замок Паланок*. 2008. 11–17 грудня; Рец.: *Книга Закарпаття*. Анотований каталог видань. З фондів Закарпатської універсальної наукової бібліотеки. Річник VII. Ужгород: Видавництво В. Падяка, 2009. С. 8; Ребрик І. Назустріч 20-літтю «Гражди». Крок за кроком. <https://zakarpattya.net.ua/Blogs/113223>

2009

67. Вегеш М., Токар М. Карпато-Українське державотворення: До 70-річчя проголошення державної незалежності Карпатської України. Ужгород: Видавництво УЖНУ «Говерла», 2009. 536 с. Із змісту: Частина 1. Джерелознавча база та ступінь дослідження проблем Карпато-Української державності; Частина 2. Першооснови та перспективи державотворення; Частина 3. Українські політичні партії на шляху до державності Карпатської України; Частина 4. Русофільська політична опозиція та її ставлення до Карпато-Української державності; Частина 5. Роль політичних меншин в політико-партійних процесах; Частина 6. Виборчі процеси як показник рівня політичної культури; Частина 7. Міжнародний чинник утворення Карпатської України; Частина 8. Незалежність Карпатської України; Післямова; Список використаних джерел. Рец.: Петрецький В. Про Карпато-українське державотворення. *Бюлетень Прес-служби Ужгородського національного університету. Інформаційне видання*. 2009. № 1. С. 3; Петрецький В. Нові видання ФСН. *Соціально-політичні студії*. Вісник наукової думки студентів факультету суспільних наук Ужгородського національного університету. 2009. Випуск 2. С. 127; Марчук В. Видавниче відзначення 70-річчя Карпатської України. *Новини Закарпаття*. 2009. 28 лютого; Ужгородський П. Карпатська Україна очима двох істориків. *Срібна Земля-Фест*. 2009. 12–18 березня; До 70-річчя Карпатської України. http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=71229; Карпатська Україна: сучасний погляд (до 80-річчя Карпатської України). <https://city-library.uz.ua/virtualn-vistavki/381-karpatska-ukrana-suchasnij-poglyad-do-80-rchchya-karpatsko-ukrani.html>;
68. Вегеш М., Кляп М., Тарасюк В., Токар М. Августин Волошин. Життя і помисли президента Карпатської України. 2-ге видання, доповнене. Ужгород: Всеукраїнське державне видавництво «Карпати», 2009. 480 с. Із змісту: Вступ; Розділ I. Августин Волошин в історіографії та спогадах; Розділ II. Короткий життєпис Августина Волошина; Розділ III. Педагогічна спадщина Августина Волошина; Розділ IV. Августин Волошин – журналіст і публіцист; Висновки; Про авторів. Рец.: Петрецький В. Видавнича справа. *Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету. Інформаційне видання*. 2009. № 2. С. 20.
69. Вегеш М., Токар М. Карпатська Україна на шляху державотворення. Ужгород: Всеукраїнське державне видавництво «Карпати», 2009. 448 с. Із змісту: Частина 1. Джерелознавча база та ступінь дослідження проблем Карпато-Української державності; Частина 2. Першооснови та перспективи державотворення; Частина 3. Українські політичні партії на шляху до державності Карпатської України; Частина 4. Русофільська політична опозиція та її ставлення до Карпато-Української державності; Частина 5. Роль політичних меншин в політико-партійних процесах; Частина 6. Виборчі процеси як показник рівня політичної культури; Частина 7. Міжнародний чинник утворення Карпатської України;

Частина 8. Незалежність Карпатської України; Післямова; Список використаних джерел. Рец.: Петрецький В. Видавнича справа. *Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету. Інформаційне видання*. 2009. № 2. С. 20; Неврлий М. Невмирущість державності Карпатської України. Рец. на: Вегеш М., Токар М. Карпатська Україна на шляху державотворення. Ужгород: Карпати, 2009. 448 с. *Дукля*. 2011. № 1. С. 85–86; Карпатська Україна: відродження і страта. Віртуальні виставки. <https://www.biblioteka.uz.ua/vistavka/?presentation=51>

2010

70. Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура (україномовний варіант українсько-угорського видання) / Під ред. М.Вегеша, Ч.Фединець; [Редколег. Ю.Остапець, Р. Офіцинський, Л. Сорко, М. Токар, С. Черничко; Відп. за вип. М. Токар]. Ужгород: Ліра, 2010. 721 с. Із змісту: Унікальність Закарпаття в його історії; Розділ I. Закарпаття у складі Чехословацької Республіки (1919–1939); Розділ II. Закарпаття у складі Угорщини (1939–1944); Розділ III. Радянське Закарпаття (1944–1991); Розділ IV. Закарпаття в роки незалежності України (до 2009 року); Розділ V. Мовна політика на території сучасного Закарпаття з кінця XIX – до початку XXI століття; Хронологія подій 1918–2008 років; Література; Відомості про авторів. Рец.: Каралкіна Н. Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура. *Погляд*. 2011. 11 лютого; Сьогодні в Ужгороді представляють унікальну книгу про історію Закарпаття. <https://www.mukachevo.net/ua/news/view/38197>; Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0002833>; Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура. <https://book-ye.com.ua/catalog/rehiony-ukrayiny/zakarpattya-1919-2009-rokiv-istoriya-polityka-kultura/>; Микола Вегеш, Чілла Фединець (гол. ред.): Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура. Ужгород, 2010. [full text]. https://www.academia.edu/5919638/%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0_%D0%92%D0%B5%D0%B3%D0%B5%D1%88_%D0%A7%D1%96%D0%BB%D0%BB%D0%B0_%D0%A4%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C_%D0%B3%D0%BE%D0%BB_%D1%80%D0%B5%D0%B4_%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_1919_2009_%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2_%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0_%D0%A3%D0%B6%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4_2010_full_text; За фінансування Угорщини видано унікальну працю «Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура». <https://zakarpattya.net.ua/News/77674-Za-finansuvannia-Uhorshchyny-vydano-unikalnu-pratsiu-Zakarpattia-1919%E2%80%932009-rokiv-istoriia-polityka-kultura>; Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура. <https://bookstock.net/zakarpattya-19192009-rokiv-istoriya-politika-kultura-6712>; Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура. Szerkesztő(k): Vehes Mikola, Fedinec Csilla, Osztapec Jurij, Oficinszkij Roman, Szarka László, Tokár Marián, Cserniczkó István Évszám 2010. Megjelenés helye, vagy kiadó: Ungvár, Lira. <https://karpataljaiadatbank.com/konyvek/%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F-1919-2009-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA/>; Петрецький В. Закарпаття 1919–2009 років.

https://karpatalja.blog.hu/2011/01/25/karpatalja_1919_2009_1919_2009; Фенич В. Яким є Закарпаття ХХ століття у підручниках з історії. <http://prozak.info/Иstoriya/УAkim-e-Zakarpattya-НН-stolittya-u-pidruchnikah-z-istoriyi>; Петрецький В. Видано унікальну працю про Закарпаття. <http://litakcent.com/2011/01/14/use-pro-zakarpattya/>; Уперше в історії Закарпаття видано двомовне видання про історію регіону. https://zn.ua/ukr/education/upershe_v_istoriyi_zakarpattya_vidano_dvomovne_vidannya_pro_istoriyu_regionu.html; Фундаментальную историю Закарпатья издали на двух языках. <https://www.unian.net/society/446405-fundamentalnuyu-istoriyu-zakarpatya-izdali-na-dvuh-yazyukah.html>; Петрецький В. Украинские и венгерские ученые совместно издали уникальный труд на двух языках «Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура». <https://m.day.kyiv.ua/uk/article/kultura/korotko-kultura-188>; Ужгородське книжкове свято [також про колективну монографію українських та угорських учених «Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура»]. <https://goloskarpat.info/transcarpathia/uzhgorodske-knizhkovesvyato/>; Вегеш М., Фединець Ч. (ред.) Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура. <https://www.twirpx.com/file/1666674/>; **Закарпаття 1919-2009 років: історія, політика, культура** [Текст]: україномов. варіант укр.-угор. вид. / НДІ політ. регіоналістики, Ін-т етнонац. дослідж. Угор. акад. наук; [М. Вегеш та ін.; під ред. М. Вегеша, Ч. Фединець]. Ужгород: Ліра, 2010. 713 с. <http://www.nbuv.gov.ua/node/719>; Угорці та українці домовились про трактування закарпатської історії. <http://www.mukachevo.net/ua/news/view/38212>.

71. Kárpátalja 1919–2009: történelem, politika, kultúra / F ő s z e r k e s z t ő: Fedinec Csilla, Vehes Mikola Argumentum MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézete, 2010. 640 old.

2011

72. Хроніка Закарпаття. 1867–2010. Karpatalja Evszamokban. 1867–2010 / українсько-угорське двомовне видання; ukran-magyar ketnyelvu kiadvany / Серія «Studia Regionalistica»; НДІ політичної регіоналістики; ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. 312 с. Із змісту: Передмова; Хроніка: Закарпаття у складі Австро-Угорської монархії; Закарпаття у пошуку державної приналежності (Руська Країна, Гуцульська Республіка); Закарпаття (Підкарпатська Русь) у складі першої Чехословацької Республіки; Карпатська Україна – від автономії до незалежності (період другої Чехо-Словацької Республіки); Підкарпаття у складі Угорщини; Закарпатська Україна – напівдержавне утворення; Закарпатська область у складі Української РСР; Закарпаття у складі незалежної України; Додатки; Література.
73. Басараб В., Вегеш М. Дві постаті з історії української церкви: Андрей Шептицький і Августин Волошин. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. 210 с. Із змісту: Митрополит Андрей Шептицький: його життя і діяльність; Життя і помисли Августина Волошина; Педагогічні погляди Августина Волошина; Джерела та література.

2018

74. Вегеш М., Токар М. Вершина духу. До 80-річчя проголошення державної незалежності Карпатської України. Ужгород: Всеукраїнське державне видавництво «Карпати», 2018. 324 с., іл. Із змісту: Передмова; Частина 1. Ідеологічні

витоки та перспективи державотворення; Частина 2. Українські політичні партії на шляху до державності Карпатської України; Частина 3. Міжнародний чинник утворення Карпатської України; Частина 4. Незалежність Карпатської України; Частина 5. Політичні погляди діячів Карпатської України; Додатки. Мемуаристика як свідчення подій; Післямова; Відомі праці з історії Карпатської України. Рец.: Вершина духу – ціна національно-державної перемоги. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news>; Презентація книги про боротьбу за незалежність України. <https://zakinppo.org.ua/zagalni-novini/5179-prezentacija-knigi-pro-borotbu-za-nezalezhnist-ukraini>; З нагоди відзначення 80-річчя Карпатської України в облдержадміністрації презентують два видання закарпатських авторів. <https://oda.carpathia.gov.ua/novyna/z-nagody-vidznachennya-80-richchya-karpatskoji-ukrayiny-v-oblderzhadministraciyi-prezentuyut>; До 80-річчя проголошення Карпатської України в облдержадміністрації презентували видання закарпатських авторів про державотворчі здвиги минулого століття. <https://oda.carpathia.gov.ua/novyna/do-80-richchya-progoloshennya-karpatskoji-ukrayiny-v-oblderzhadministraciyi-prezentuvaly>; ХХ століття очима закарпатців: у ОДА презентували видання, присвячені Карпатській Україні. <https://uzhgorod.net.ua/news/136572>; 80-річчя Карпатської України: в Ужгороді почалися урочистості. <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/2658480-80ricca-karpatskoji-ukraini-v-uzgorodi-pocalisa-uocistosti.html>; З нагоди ювілею проголошення Карпатської України в Ужгороді презентували тематичні видання. <https://zakarpattya.net.ua/News/190361-Z-nahody-iuvileiu-proholoshennia-Karpatskoji-Ukrainy-v-Uzhhorodi-prezentuvaly-tematychni-vydannia-FOTO>; Видання творів закарпатських авторів. <https://oda.carpathia.gov.ua/gromadske-obgovorennya/vydannya-tvoriv-zakarpatskyh-avtoriv>; У середу закарпатські автори презентують книги. <http://www.chas-z.com.ua/news/71457>; Хроніка культурного життя. <https://www.biblioteka.uz.ua/hronics/?h=98>

2019

75. Metropolitan Andrey Sheptytsky and the Greek Catholic in Eastern Galicia and Transcarpathia: Collective monograph / M. M. Vehesh, M. M. Palinchak, V. V. Marcuk, Ye. B. Kish etc. Lviv–Torun: Liha–Pres, 2019. 212 p. Introduction; Part 1. Metropolitan Andrey Sheptytsky in the light of the documents; Part 2. Metropolitan Andrey Sheptytsky through the eyes of contemporaries and in the historiography; Part 3. Life path and socio-political activity of Andrey Sheptytsky; Part 4. Educational, cultural and scientific activity of Metropolitan Andrey Sheptytsky; Part 5. Ecumenical activity of Metropolitan Andrey Sheptytsky; Part 6. Religion and Church in Carpathian Ukraine; Part 7. Peculiarities of the confessional situation in Transcarpathia: history and modernity; Conclusions; References.

2020

76. Carpathian Ukraine in the Central European political crisis on the eve of World War II: Collective monograph / M. M. Vehesh, M. M. Palinchak, V. V. Marcuk, M. M. Kontsur-Karabinovych etc. Lviv–Torun: Liha–Pres, 2020. 220 p. Introduction; Part 1. Carpathian Ukraine: from autonomy to independence; Part 2. Carpathian Ukraine in the international relations: from the Munich Conference to the Vienna Arbitration; Part 3. Hungarian and Polish terrorists in Carpathian Ukraine; Part 4. Activity of the Hungarian agents in Carpathian Ukraine; Part 5. Illegal crossings of the Polish-Czechoslovak border and Carpathian Ukraine; Part 6. International support of Carpathian Ukraine by the organizations of Ukrainian emigration; Part 7. Tragedy of Czechoslovakia and Carpathian Ukraine; Conclusions; References.

77. Church, spirituality, nation: the Ukrainian Greek-Catholic Church in the social life of Ukraine: Collective monograph / M. M. Vehesh, M. M. Palinchak, V. V. Marcuk, M. M. Kontsur-Karabinovych etc. Lviv–Torun: Liha–Pres, 2020. 224 p. Introduction; Part 1. The UGCC in the light of historiographical works and documents; Part 2. The struggle for national idea preservation as an element of the Greek Catholic Church activity; Part 3. Contribution to the consolidation of the State-unifying forces (the first decades of the XX century); Part 4. Confessional-ethnic and political transformations during the Second World War (1939–1945); Part 5. The suffering path of the Church in the second half of the 1940s – 1980s; Part 6. The UGCC as a church-religious institution of independent Ukraine; Part 7. The UGCC in the System of State-Church Relations in Ukraine; Conclusions; References.
78. Вегеш І., Вегеш М., Палінчак М., Голонич Ян. Карпатська Україна в центральньо-європейській політичній кризі напередодні Другої світової війни (1938–1939 рр.). Фермонт, США, 2020. 272 с. Із змісту: Вступ; Карпатська Україна: від автономії до незалежності; Карпатська Україна у міжнародних відносинах: від Мюнхенської конференції до Віденського арбітражу; Угорські і польські терористи в Карпатській Україні; Діяльність угорської агентури в Карпатській Україні; Нелегальні переходи польсько-чехословацького кордону і Карпатська Україна; Міжнародна підтримка Карпатської України організаціями української еміграції; Трагедія Сехословаччини і Карпатської України; Полковник Михайло Колодзінський-Гузар (1902–1939): сторінки життя і військово-політичної діяльності; Висновки; Августин Волошин і Карпатська Україна. Вибрана бібліографія. Рец.: Стеблук Д. Побачили світ нові видання ужгородських політологів. <https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/novi-vydannia-uzhhorodskykh-politolohiv/2020-08-26-42919>.
79. Вегеш М., Концур-Карабінович Н., Марчук В., Палінчак М., Голонич Ян. Українська Греко-Католицька Церква: минуле і сучасне. Фермонт, США, 2020. 380 с. Із змісту: Вступ; УГКЦ у світлі історіографічного доробку та документів; Боротьба за збереження національної ідеї як складова діяльності Греко-Католицької Церкви; Внесок у консолідацію державно-соборницьких сил (перша третина ХХ ст.); Конфесійно-етнічні та політичні трансформації в роки Другої світової війни (1939–1945); Страдницький шлях Церкви у другій половині 1940-х – 1980-х рр.; УГКЦ як церковно-релігійна інституція незалежної України; УГКЦ в системі державно-церковних відносин України; Особливості конфесійної ситуації на Закарпатті: історія і сучасність; Митрополит Андрей Шептицький: сторінки життя і діяльності; Висновки; Митрополит Андрей Шептицький і Греко-Католицька Церква. Вибрана бібліографія. Рец.: Стеблук Д. Побачили світ нові видання ужгородських політологів. <https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/novi-vydannia-uzhhorodskykh-politolohiv/2020-08-26-42919>; Шафраньош О. Монографія співавторства професорів Миколи Вегеша і Миколи Палінчака посіла перше місце на загальноуніверситетському конкурсі «Краща монографія року» у номінації «гуманітарні науки». <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/monografiya-vegasha-i-mikoli-palinchaka--pershe-mistse-.htm>; Гудзь В. В., Ситник О. М. Страдницький шлях Української Греко-Католицької Церкви [Рецензія на книгу: Вегеш М., Концур-Карабінович Н., Марчук В., Палінчак М., Голонич Я. Українська Греко-Католицька Церква: минуле і сучасне. Фермонт, США, 2020. 380 с.]. https://drive.google.com/file/d/1tj7ZIEgIHPeYB7T5xmBR_0bgzCo7_eE6/view; Гудзь В. В., Ситник О. М. Страдницький шлях питомо української церкви (Рец. на книгу: Вегеш М., Концур-Карабінович Н., Марчук В., Палінчак М., Голонич Я. Українська Греко-Католицька Церква: Минуле і сучасне. Academic publishing Fairmont, 2020. 380 с.). *Вісник Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина»*. 2021. № 1 (7). С. 157–169; Oleksander

SYTNYK, Viktor GUDZ. MOST-SUFFERING FATE AND GLORIOUS VICTORIES OF THE UKRAINIAN GREEK-CATHOLIC CHURCH (review of the monograph: Vehesh M., Kontsur-Karabinovich N., Marchuk V., Palinchak M., Golonich Ya., The Ukrainian Greek Catholic Church: past and present. Academic publishing Fairmont, 2020. 380 p.). Skhidnoievropeiskyi Istorychnyi Visnyk. Issue 20. 2021. P. 238–244.

80. Вегеш І., Вегеш М., Палінчак М., Голонич Ян. Дослідник Олекси Довбуша і карпатських опришків. Життєвий шлях і наукова діяльність академіка Володимира Грабовецького. Спогади. Епістолярна спадщина. Вибрана бібліографія (1928–2015). Фермонт, США, 2020. 562 с. Із змісту: Замість вступу; Життєвий шлях і наукова діяльність академіка Володимира Грабовецького; Із життєвих доріг; Мандруючи історичними місцями України; Спогади Володимира Грабовецького; Епістолярна спадщина В. Грабовецького; Бібліографія В. Грабовецького. Рец.: Стебляк Д. Побачили світ нові видання ужгородських політологів. <https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/novi-vydannia-uzhhorodskykh-politologiv/2020-08-26-42919>.
81. Україна в історії Європи ХІХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси / За редакцією чл.-кор. НАН України С. В. Віднянського. Київ: Інститут історії України НАН України, 2020. 814 с. Із змісту: Переднє слово; Розділ І. Європейські рецепції України у ХІХ – на початку ХХ ст.: джерела, напрями, суспільно-політичні й культурно-цивілізаційні впливи; Розділ ІІ. Українське питання та Україна в європейській історії ХХ століття; Розділ ІІІ. Незалежна Україна в європейському інтеграційному процесі; Відомості про авторів. Рец.: Гудзь В., Ситник О. Рецензія на книгу «Україна в історії Європи ХІХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси: монографія». *Україна дипломатична*. Науковий щорічник. К.: Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв, 2020. С. 866–870; Бевзюк Є. Україна в історії Європи ХІХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси / За ред. чл.-кор. НАН України С. В. Віднянського. К.: Інститут історії України НАН України, 2020. 814 с. *Український історичний журнал*. 2020. № 4. С. 210–217; Качараба С., Сіромський Р. Європейський народ, забутий в історії. Україна в історії Європи ХІХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси / За ред. чл.-кор. НАН України С. В. Віднянського. К.: Інститут історії України НАН України, 2020. 814 с. *Проблеми всесвітньої історії*. 2020. № 2 (11). С. 201–207; Боровець І., Копилов С. Україна – складова європейського цивілізаційного простору (рецензія на монографію: Україна в історії Європи ХІХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси / За ред. чл.-кор. НАН України С. В. Віднянського. К.: Інститут історії України НАН України, 2020. 814 с.). *Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки*. Випуск 29: міжвідомчий збірник наукових праць / Відповідальний редактор С. В. Віднянський. Київ: Інститут історії України НАН України, 2020. С. 316–332; Стебляк Д. Побачили світ нові видання ужгородських політологів. <https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/novi-vydannia-uzhhorodskykh-politologiv/2020-08-26-42919>; Повідомлення НАН України. Вийшла друком колективна монографія «Україна в історії Європи ХІХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси». <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=6704>; Paladi Renata. Ukrajna Európa történetében: egy frissen kiadott ukrán társmonográfia ismertetése. Az ismertetett kötet adatai: *Україна в історії Європи ХІХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси*. С. В. Віднянський (відп. ред. та керівн. автор. кол.), М. М. Вегеш, О. М. Горенко, О. В. Даниленко, О. А. Іваненко (відп. секретар), М. О. Кононенко, Н. В. Кривець, О. О. Кураєв, О. Є Лисенко, А. Ю. Мартинов, І. Б. Матяш, О. О. Мітрофанова, В. В. Піскіжова, Є. В. Сафар'янс, М. С. Точицький, Г. О. Харлан. Київ: Інститут історії України НАН України, 2020. 814. oldal. 2020 nyarán Kijevben került kiadásra az *Ukrajna Európa történetében a 19. század – 21. század kezdete között: történelmi*

esszék; Paladi Renata. Ukrajna Europa történetében: egy ukrán tars-monografia ismertetése. *KLIÓ – Történelmi szemlélő folyóirat*. 2021. № 1. 72–81 old.

82. Вегеш М. Державотворчі процеси у Карпатській Україні (1938–1939). Ужгород: Видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2020. 552 с. Із змісту: Вступ; Розділ 1. Карпатська Україна в джерелах та історіографії; Розділ 2. Історичні передумови Карпатської України; Розділ 3. Карпатська Україна у міжнародних відносинах; Розділ 4. Соціально-економічне становище Карпатської України; Розділ 5. Суспільно-політичний розвиток Карпатської України; Розділ 6. Галичина і Карпатська Україна; Розділ 7. Культурне життя в Карпатській Україні; Висновки. Рец.: Міщанин В. Нова монографія Миколи Вегеша про Карпатську Україну. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news>; Міщанин В. Микола Вегеш видав нову монографію про Карпатську Україну. Час Закарпаття. Усі новини – на часі. chas-z.com.ua/news/85548; Міщанин В. Нова монографія Миколи Вегеша про Карпатську Україну (Вегеш М. Державотворчі процеси у Карпатській Україні (1938-1939). Ужгород: Видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2020. 552 с.). *Journal of Social Sciences, Nursing, Public health and Education* no.1–2, vol 1 / 2020. S. 35–45; Міщанин Василь. Нова праця відомого дослідника історії Карпатської України (рецензія на монографію: М. Вегеш. Державотворчі процеси в Карпатській Україні (1938–1939). Ужгород: Видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2020. 552 с.) *Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки*. Вип. 29: міжвідомчий збірник наукових праць. Відп. ред. С.В. Віднянський. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2020. С. 333–340; Яцканин І. Наша спільна доля [Рец. на: Вегеш М. Державотворчі процеси у Карпатській Україні (1938–1939). Ужгород: Видавництво «АУТДОР-ШАРК», 2020 552 с.]. *Нове життя*. Двотижневик русинів-українців СР. 2021. № 18 (3556); [Рец. на: Вегеш М. Державотворчі процеси у Карпатській Україні (1938–1939). Ужгород: Видавництво «АУТДОР-ШАРК», 2020 552 с.]. *Дукля*. Літературно-мистецький та публіцистичний журнал (Пряшів, Словаччина). 2021. № 5. Рік видання 69. С. 32.
83. Вегеш М., Віднянський С. Августин Волошин – «батько карпатоукраїнського народу». Київ: Парламентське видавництво, 2020. 472 с.+Іл., ім. пок. (Серія «Політичні портрети»). Із змісту: Передне слово; Розділ 1. «Земля без імені» – батьківщина майбутнього президента Карпатської України; Розділ 2. Родина і формування світогляду Августина Волошина; Розділ 3. Початок релігійної та громадсько-політичної діяльності; Розділ 4. Педагогічна та літературна праця; Розділ 5. Політична активність у Чехословацькій республіці; Розділ 6. Від прем'єр-міністра автономного уряду Підкарпатської Русі до президента самостійної держави – Карпатської України; Розділ 7. В еміграції; Розділ 8. Ув'язнення і смерть президента Карпатської України; Розділ 9. Августин Волошин у спогадах сучасників; Розділ 10. Августин Волошин і Карпатська Україна в усній народній творчості та художній літературі; Післяслово; Іменний покажчик. Рец.: Кульчицький С. Президент Карпатської України. Вийшла друком книжка М. Вегеша та С. Віднянського про Августина Волошина. *День*. 2020. № 137–138, п'ятниця–субота 24–25 липня. С. 30–31; Кульчицький С. Президент Карпатської України. Вийшла друком книжка М. Вегеша та С. Віднянського про Августина Волошина. *Дукля*. 2020. № 5. С. 92–96; Ситник О., Гудзь В., Романенко Я. Життєвий подвиг «батька» Срібної землі у новій праці його земляків. Рецензія на книгу: Вегеш Микола, Віднянський Степан. Августин Волошин – «батько Карпатоукраїнського народу». Київ: Парламентське видавництво, 2020. 472 с.+Іл., ім. пок. (Серія «Політичні портрети»). *Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика*. Збірник статей / Гол. ред. В. Смолій, відп. ред. В. Даниленко, ред.-упоряд. В. Швидкий. Випуск 25. Київ: Інститут історії України НАН України, 2020. С. 329–355; Марчук В., Королько А. Цікаве і актуальне науково-популярне видання з історії Закарпаття. Рец. На книгу: Вегеш М. М., Віднянський С. В. Августин Волошин – «батько карпатоукраїнського народу». К.: Парламентське видавництво, 2020. 472 с.+ іл., ім.

пок. (Серія «Політичні портрети»). *Красзнавство*. Науковий журнал. 2020. № 1–4 (110–113). С. 221–229; Міщанин В. Рец. на книгу: Вегеш М. М., Віднянський С. В. Августин Волошин – «батько карпатоукраїнського народу». Київ: Парламентське видавництво, 2020. 472 с. + Іл., ім. покажчик. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. Випуск 33. Львів: Інститут українознавства імені І. Крип'якевича НАН України, 2020. С. 516–525; Мазило І. Рец.: Вегеш М., Віднянський С. Августин Волошин – «батько карпатоукраїнського народу». Київ: Парламентське видавництво, 2020. 472 с. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Історія. 2021. Випуск 37. С. 108–110; Міщанин В. Рец. на книгу: Вегеш М. М., Віднянський С. В. Августин Волошин – «батько карпатоукраїнського народу». Київ: Парламентське видавництво, 2020. 472 с. + Іл., ім. покажчик. <https://www.facebook.com/radabookua/>; Повідомлення Прес-служби НАН України. Президент Карпатської України. www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=6689; Горват І.-Л., Міщанин В. Найґрунтовніше дослідження про Президента Карпатської України. *Наш голос*. Місячник Союзу українців Румунії. XXX рік видання. 2020. Ч. 314. С. 12–15; Горват І.-Л., Міщанин В. Найґрунтовніше дослідження про Президента Карпатської України. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news>; Горват І.-Л., Міщанин В. Побачило світ найґрунтовніше дослідження про Президента Карпатської України Августина Волошина. <https://zakarpattia.net.ua/News/204438>; Горват І.-Л., Міщанин В. Опубліковане найбільш ґрунтовне дослідження про Президента Карпатської України. <https://osvita.uz.ua>; Побачило світ найґрунтовніше дослідження про президента Карпатської України Августина Волошина. <https://espresso.tv/news/2020/08/01>; Побачило світ найґрунтовніше дослідження про президента Карпатської України Августина Волошина. <https://resonans.info/obshestvo>; Горват І.-Л., Міщанин В. Побачило світ найґрунтовніше дослідження про Президента Карпатської України Августина Волошина. <https://ua.kiszo.net/2020/08/05>; Горват І.-Л., Міщанин В. Видано найґрунтовніше дослідження про Президента Карпатської України Августина Волошина. Стожари. Сайт української діаспори. <https://svitua.org/2020/08/04/>; Горват І.-Л., Міщанин В. Видано найґрунтовніше дослідження про Президента Карпатської України Августина Волошина. Grupo publico. Українська діаспора Канади. <https://www.facebook.com/groups/1848310225399970/>; Побачило світ найґрунтовніше дослідження про Президента Карпатської України Августина Волошина. <https://news.meta.ua/cluster:71425120>; Горват І.-Л., Міщанин В. Нещодавно в «Парламентському видавництві» в серії «Політичні портрети» вийшла книга «Августин Волошин – батько карпатоукраїнського народу». <https://m.facebook.com/zakarpattiaonline/posts/4112112232196610>; У збірнику «Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність» вийшла рецензія доктора історичних наук, доцента кафедри модерної історії України та зарубіжних країн Ужгородського національного університету Василя Міщанина на книгу нашого видавництва із серії «Політичні портрети» «Августин Волошин – батько карпатоукраїнського народу». Автори – М. М. Вегеш та С. В. Віднянський. <https://pt-br.facebook.com/pg/radabookua/posts/>; Увидело свет самое обстоятельное исследование о президенте Карпатской Украины Августине Волошине. https://ru.espresso.tv/news/2020/08/01/uvydelo_svet_samoe_obstoyatelnoe_ysledovanye_o_prezydente_karpatskoj_ukrainy_avgustyne_voloshyne; Кульчицький С. Президент Карпатської України. <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=6689>; Книга Миколи Вегеша і Степана Віднянського «Августин Волошин – будівничий української державності за Карпатами». Канадсько-український бібліотечний центр ДОУНБ. <https://www.facebook.com/%D0%9A%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE->

%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-
%D0%B1%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80-
%D0%94%D0%9E%D0%A3%D0%9D%D0%91-108313591027491/

2021

84. Вегеш М. Духовний поводитир Закарпаття. До 100-річчя від дня народження єпископа Івана Маргітича. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021. 58 с. Із змісту: Замість вступу; Єпископ Іван Маргітич в оцінці сучасників; Через «Пласт» і «Просвіту» до Карпатської України; Карпатська Україна Івана Маргітича; Крізь тортури Ковнера; У підпіллі; У незалежній Україні; Замість висновків.
85. Вегеш М. Полковник Михайло Колодзінський-Гузар (1902–1939): сторінки життя і військово-політичної діяльності. Науково-популярний нарис. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021. 64 с.
86. Віднянський С., Вегеш М. Августин Волошин і Карпатська Україна в історії українського державотворення. К.: Інститут історії України НАН України, 2021. 373 с. Із змісту: Передмова; Розділ 1. «Срібна Земля»: історична доля батьківщини майбутнього президента Карпатської України; Розділ 2. Формування світогляду Августина Волошина; Розділ 3. На службі рідного народу: культурно-освітня та громадсько-політична діяльність; Розділ 4. Політична активність А. Волошина в Чехословацькій республіці; Розділ 5. Від прем'єра автономного уряду Підкарпатської Русі до президента Карпатської України; Розділ 6. В еміграції: від професора до ректора Українського вільного університету; Розділ 7. Ув'язнення радянськими спецслужбами й останні дні життя президента Карпатської України; Розділ 8. Августин Волошин у спогадах соратників і сучасників; Розділ 9. А. Волошин і Карпатська Україна в історичних джерелах та у вітчизняній і зарубіжній історіографії; Післямова; Додатки. Августин Волошин і Карпатська Україна: вибрана бібліографія. Рец.: Тарасюк В. Степан Віднянський і Микола Вегеш про Августина Волошина та Карпатську Україну. *Погляд*. 2021. № 3 (244). С. 6; Яцканин І. Наша спільна доля [Рец. на: Віднянський С., Вегеш М. Августин Волошин і Карпатська Україна в історії українського державотворення. К.: НАН України, Інститут історії України, 2021. 372 с.]. *Нове життя*. Двотижневик русинів-українців СР. 2021. № 18 (3556); Гудзь В., Ситник О. [Рец. на: Віднянський С., Вегеш М. Августин Волошин і Карпатська Україна в історії українського державотворення. К.: НАН України, Інститут історії України, 2021. 372 с.]. *Український історичний журнал*. 2021. № 3. С. 212–218; Майор Р., Боровець І. Рец.: Віднянський С. В., Вегеш М. М. Августин Волошин і Карпатська Україна в історії українського державотворення. Київ: Інститут історії України, 2021. 372 с. *Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи*: збірник наукових праць / редкол.: В. С. Степанков (головн. ред.) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. Випуск 9: На пошану члена-кореспондента НАН України С. В. Віднянського. С. 293–298; Prystai Halyna. The need for a spiritual leader. Review of the monograph: Stepan Vidnianskyi, Mykola Vehesh: Avgustyn Voloshyn and Carpathian Ukraine in the History of the Ukrainian State-Building. Kyiv: National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of History of Ukraine, 2021. 372 p. Потреба духовного лідера. Рецензія на монографію: Віднянський С. В., Вегеш М. М. Августин Волошин і Карпатська Україна в історії українського державотворення. Київ: НАН України, Інститут історії України, 2021. 372 с. *Skhidnoievropeiskyi Istorychnyi Visnyk*. Issue 22. 2022. 251–256 p.

87. Вегеш М., Концур-Карабінович Н. Українська Греко-Католицька Церква в портретах. Ужгород: «АУТДОР-ШАРК», 2021. 347 с. Із змісту: Молодість Романа Шептицького; Голгофа президента Карпатської України Августина Волошина; Андрей Шептицький, Діонісій Няраді, Августин Волошин і Карпато-Українська держава; Андрей Шептицький, Йосиф Сліпий, Григорій Хомишин, Теодор Ромжа. Українська Греко-Католицька Церква у боротьбі з тоталітарними режимами; Дузовний поводитир Закарпаття Іван Маргітич. Рец.: Ситник О. Осмислення ролі духовних провідників України. Побачила світ монографія «Українська Греко-Католицька Церква в портретах» за співавторства професора Миколи Вегеша. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/pobachila-svit-monografiya-ukrajinska-greko-katolitska-tserkva-.htm>
88. Вегеш М., Віднянський С. Августин Волошин – будівничий української державності за Карпатами. Видання друге. К.: Парламентське видавництво, 2021. 472 с. (Серія «Політичні портрети»). Із змісту: Переднє слово; Розділ 1. «Земля без імені» – батьківщина майбутнього президента Карпатської України; Розділ 2. Родина і формування світогляду Августина Волошина; Розділ 3. Початок релігійної та громадсько-політичної діяльності; Розділ 4. Педагогічна та літературна праця; Розділ 5. Політична активність у Чехословацькій республіці; Розділ 6. Від прем'єр-міністра автономного уряду Підкарпатської Русі до президента самостійної держави – Карпатської України; Розділ 7. В еміграції; Розділ 8. Ув'язнення і смерть президента Карпатської України; Розділ 9. Августин Волошин у спогадах сучасників; Розділ 10. Августин Волошин і Карпатська Україна в усній народній творчості та художній літературі; Післяслово; Іменний покажчик. Рец.: Шафраньош О. Книга про Президента Карпатської України побачила світ у Києві. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/kniga-pro-prezidenta-karpatskoji-ukrajini-pobachila-svit.htm>; Вегеш М., Віднянський С. Августин Волошин – будівничий української державності за Карпатами. *Розмаїття нових видань*. Інформ-дайджест. ІV квартал 2021 р. / Івано-Франківська універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка. Відділ загального читачького залу. Івано-Франківськ, 2021. 16 с.; В рамках другого Національного тижня читання, запровадженого Інститутом книги, Закарпатська обласна наукова бібліотека імені Федора Потушняка пропонує книгу Миколи Вегеша та Степана Віднянського «Августин Волошин – будівничий української державності за Карпатами». <https://www.facebook.com/zak.ounb/>
89. Вегеш М. «Мозок Січі». Полковник Михайло Колодзінський: науково-популярний нарис. Ужгород: Видавництво: «АУТДОР-ШАРК», 2021. 132 с. Із змісту: Полковник Михайло Колодзінський-Гузар (1902–1939): сторінки життя і військово-політичної діяльності; Бібліографічний покажчик праць Миколи Вегеша про Карпатську Україну. Рец.: Шафраньош О. Нові видання кафедри політології і державного управління УжНУ. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/novi-vidannya-kafedri-politologiji-i-derzhavnogo-upravlinnya-.htm>; Нові надходження літератури до Відділу краєзнавства [КЗ «Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка» Закарпатської обласної ради]. <https://www.biblioteka.uz.ua/arrivals/?id=481>
90. Вегеш М., Чаварга А. В обороні Карпатської України: Карпато-Українська держава та світове українство (1938–1939) / Переклад архівних документів із чеської Н. Петріца. Ужгород: «АУТДОР-ШАРК», 2021. 378 с. Із змісту: Карпатська Україна: міфи і реальність; Розділ 1. Карпатська Україна 1938–1939 рр.: від здобуття автономних прав до проголошення незалежності; Розділ 2. Становлення державної служби Карпатської України крізь призму українсько-чехословацьких відносин; Розділ 3. Організації української еміграції та Карпатська Україна; Розділ 4. Нелегальні переходи польсько-чехословацького кордону. Галичани в обороні Карпатської України; Висновки; Карпатська

Україна 1938–1939 рр.: вибрана бібліографія; Додатки. Рец.: Безкровна С. Монографія від науковців УжНУ. *Погляд*. 2021. № 6 (247). С. 2; Шафраньош О. Науковці УжНУ опублікували монографію «В обороні Карпатської України: Карпато-Українська держава та світове українство (1938–1939)». <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-oboroni-karpatskoji-ukrajini.htm>; Ситник О., Горват Л. Переосмислення історії Карпатської України (Рецензія на книгу: Вегеш М., Чаварга А. В обороні Карпатської України: Карпато-Українська держава і світове українство (1938–1939): монографія / Переклад з чеської Н. Петріца. Ужгород: «АУТДОР-ШАРК», 2021. 380 с.). *Наш голос*. Літературно-культурний журнал українських письменників Румунії. 2021. Число 326–327. Серпень–вересень. С. 22–24.

91. Вегеш М., Федака С. Державотворчі процеси у Карпатській Україні (1938–1998). Хронологія подій. Бібліографія. Ужгород: Видавництво «АУТДОР-ШАРК», 2021. 437 с. Із змісту: Карпатська Україна. 1938–1939. Хронологія подій: Передісторія Карпатської України; Становлення автономної державності (11 жовтня – 2 листопада 1938 р.); Зміцнення автономної держави (3 листопада 1938 – 12 лютого 1939 р.); Творення передумов незалежності (13 лютого – 13 березня 1939 р.); Проголошення незалежності Карпатської України та її оборона (14–18 березня 1939 р.); Августин Волошин і Карпатська Україна. Бібліографія; Від упорядників; Карпатська Україна від А до Я. Рец.: Шафраньош О. До 30-ти річчя незалежності України видана найповніша бібліографія історії Карпатської України. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/najpovnishia-bibliografiya-istoriji-karpatskoji-ukrajini.htm>; Шафраньош О. До 30-ти річчя незалежності України [Рец. На книгу: Вегеш М., Федака С. Державотворчі процеси у Карпатській Україні. Хронологія подій. Бібліографія]. <https://www.facebook.com/pg/uzhnu/posts/>; До 30-ти річчя незалежності України видана найповніша бібліографія Карпатської України авторства двох професорів УжНУ [Днями побачила світ книга докторів історичних наук, професорів Ужгородського національного університету Миколи Вегеша і Сергія Федаки «Державотворчі процеси у Карпатській Україні. Хронологія подій. Бібліографія»]. <https://zakarpatty.net.ua/News/213806-Do-30-ty-richchia-nezalezhnosti-Ukrainy-vidana-naipovnishia-bibliografiya-istorii-Karpatskoj-Ukrainy-avtorstva-dvokh-profesoriv-UzhNU->; До 30-ти річчя незалежності України видана найповніша бібліографія історії Карпатської України. <https://uzhgorod.net.ua/news/160336>; До 30-ти річчя незалежності України видана найповніша бібліографія історії Карпатської України. <https://ua.redtram.com/news/politics/604603848/>; До 30-ти річчя незалежності України видана найповніша бібліографія історії Карпатської України. http://mukachevo.today/news/suspilstvo/do_30-ti-richchja_nezalezhnosti_ukraini_vidana_najpovnishia_bibliografiya_istorii_karpatskoj_ukraini; Вийшла в світ книга Сергія Федаки та Миколи Вегеша «Державотворчі процеси у Карпатській Україні. Хронологія подій. Бібліографія». *Трибуна*. 2021. 10 серпня. <http://strichka.com/item/115790957>; До 30-ти річчя незалежності України видана найповніша бібліографія історії Карпатської України авторства двох професорів УжНУ. <https://uzhgorod.misto.in.ua/2021/08/30.html>; Піпаш В. Дарунок до ювілею. <https://zakarpatty.net.ua/Blogs/214820-Darunok-do-iuvileiu>; Українське Закарпаття. URL: <https://www.facebook.com/UkrZakarpatty/posts/1954131584743781>; Книга найкращий подарунок. <https://www.facebook.com/page/268066603662000/search/?q=%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%20%D0%B2%D0%B5%D0%B3%D0%B5%D1%88>

92. Вегеш М., Концур-Карабінович Н., Марчук В., Палінчак М. У Соборі Святого Юра: сторінки історії Української Греко-Католицької церкви. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 750 с. Із змісту: Вступ; Розділ 1. УГКЦ у світлі історіографічного доробку та документів; Розділ 2. Боротьба за збереження національної ідеї як складова діяльності Греко-Католицької церкви; Розділ 3. Роман Шептицький: формування світогляду майбутнього митрополита; Розділ 4. Внесок УГКЦ у консолідацію державно-соборницьких сил (перша третина XIX ст.); Розділ 5. Митрополит Андрей Шептицький в оцінці сучасників та істориків; Розділ 6. Освітньо-культурна спадщина митрополита Андрея Шептицького; Розділ 7. Екуменізм митрополита Андрея Шептицького; Розділ 8. Августин Волошин: президент, священник, педагог; Розділ 9. Митрополит Андрей Шептицький і Греко-Католицька церква на Закарпатті; Розділ 10. Українська Греко-Католицька церква: від перекручення фактів до правди; Розділ 11. Українська Греко-Католицька церква на західноукраїнських землях у 1939–1941 рр.; Розділ 12. До питання про підготовку ліквідації радянським тоталітарним режимом Української Греко-Католицької церкви; Розділ 13. Львівський псевдособор 1946 року: правда історії й вигадки фальсифікаторів; Розділ 14. Єпископ Іван Маргітич; Розділ 15. УГКЦ як церковно-релігійна інституція незалежної України; Розділ 16. УГКЦ в системі державно-церковних відносин України; Розділ 17. Особливості конфесійної ситуації на Закарпатті: історія і сучасність; Висновки; Українська Греко-Католицька церква. Вибрана бібліографія.
93. Вегеш М., Федака С. Державотворчі процеси в Карпатській Україні (1938–1939). Хронологія подій. Бібліографія. До 83-ї річниці проголошення незалежності Карпатської України; передмова С. Віднянського і В. Міщанина; біографічні нариси про авторів книги М. Олашина і М. Зимомрі / Видання друге, доповнене і виправлене. Ужгород: Видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2022. 642 с. Із змісту: Віднянський С., Міщанин В. Передмова; Карпатська Україна. 1938–1939. Хронологія подій: Передісторія Карпатської України; Становлення автономної державності (11 жовтня – 2 листопада 1938 р.); Зміцнення автономної держави (3 листопада 1938 – 12 лютого 1939 р.); Творення передумов незалежності (13 лютого – 13 березня 1939 р.); Проголошення незалежності Карпатської України та її оборона (14–18 березня 1939 р.); Августин Волошин і Карпатська Україна. Бібліографія; Від упорядників; Використана література; Карпатська Україна від А до Я. Бібліографія; Обкладинки книг; Олашин М. Особистість, щедро обдарована талантом; Зимомря М. Образ Карпатської України: спрямованість у майбутнє. Рец.: Шафраньош О. Державотворчі процеси в Карпатській Україні у 1938–1939 роках: нове видання науковців УжНУ. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/derzhavotvorchi-protsesi-v-karpatkij-ukrajini-u-1938-1939-rokah.htm> (дата звернення: 11. 03. 2022); Нові надходження літератури до Відділу краєзнавства [КЗ «Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка» Закарпатської обласної ради]. <https://www.biblioteka.uz.ua/arrivals/?id=481>
94. Нариси історії Української Греко-Католицької Церкви. В двох томах. Т. 1 / За загальною редакцією доктора історичних наук, професора Миколи Вегеша; авторський колектив: М. М. Вегеш, Н. М. Концур-Карабінович, В. В. Марчук, М. М. Палінчак; передмова В. В. Гудзя, О. М. Ситника. Ужгород, 2022. 392 с. Із змісту: Гудзь В. В., Ситник О. М. Книга про страдницький шлях Української Греко-Католицької Церкви; Вступ; Розділ 1. Українська Греко-Католицька Церква в джерелах та історіографії; Розділ 2. Українська Греко-Католицька Церква в боротьбі за збереження

- національної ідеї; Розділ 3. Роман Шептицький: формування світогляду майбутнього митрополита; Розділ 4. Українська Греко-Католицька Церква і консолідація державно-соборницьких сил; Розділ 5. Митрополит Андрей Шептицький в оцінці сучасників та істориків; Розділ 6. Культурологічна спадщина митрополита Андрея Шептицького; Розділ 7. Екуменічна спадщина митрополита Андрея Шептицького; Розділ 8. Августин Волошин: президент, священник, педагог; Розділ 9. Митрополит Андрей Шептицький і Греко-Католицька Церква на Закарпатті; Розділ 10. Львівський церковний собор 1946 року в джерелах; Розділ 11. Українська Греко-Католицька Церква: від перекручування фактів до правди.
95. Нариси історії Української Греко-Католицької Церкви. В двох томах. Т. 2 / За загальною редакцією доктора історичних наук, професора Миколи Вегеша; авторський колектив: М. М. Вегеш, Н. М. Концур-Карабінович, В. В. Марчук, М. М. Палінчак; передмова В. В. Гудзя, О. М. Ситника. Ужгород, 2022. 348 с. Із змісту: Розділ 12. Українська Греко-Католицька Церква в 1939–1941 роках; Розділ 13. Українська Греко-Католицька Церква і радянський тоталітаризм; Розділ 14. Львівський псевдособор 1946 року: правда історії й вигадки фальсифікаторів; Розділ 15. Єпископ Іван Маргітич; Розділ 16. Українська Греко-Католицька Церква – релігійна інституція незалежної України; Розділ 17. Українська Греко-Католицька Церква в системі державно-церковних відносин України; Розділ 18. Особливості конфесійної ситуації на Закарпатті: історія і сучасність; Висновки; Історія Української Греко-Католицької Церкви. Вибрана бібліографія. Summary.
96. Вегеш М., Олашин М. Професор Микола Палінчак. Штрихи до портрета науковця, педагога, людини: науково-популярний нарис [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України; ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; Факультет суспільних наук; Факультет історії і міжнародних відносин. Ужгород, 2022. 44 с. Із змісту: Вегеш М., Олашин М. Професор Микола Палінчак. Штрихи до портрета науковця, педагога, людини; Професор Микола Палінчак. Вибрана бібліографія (1989–2022); Вибрані публікації про життєвий шлях і науково-педагогічну діяльність професора М. Палінчака. Рец.: Вийшов чудовий нарис про нашого колегу і декана факультету міжнародних економічних відносин Палінчака Миколу Михайловича. URL: <https://www.facebook.com/fmev.uzhnu/>
97. Вегеш М., Міщанин В., Палінчак М. Закарпаття: «Земля без імені» чи територія Соборної Української держави? Вибрана бібліографія політичної історії Закарпаття ХХ – першої половини ХХІ століть: [Електронний ресурс] / ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; Факультет історії і міжнародних відносин; Факультет міжнародних економічних відносин; Факультет суспільних наук. Ужгород, 2022. 241 с. Із змісту: Від авторів; Політична історія Закарпаття від «А» до «Я». Вибрана бібліографія.
98. Вегеш М., Міщанин В., Палінчак М. Політична історія Закарпаття крізь призму українського державотворення. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 834 с. Із змісту: Закарпаття – земля української держави (Від авторів); Вступ; Розділ 1. «Най буде так, як є у Києві...». Національно-визвольна боротьба закарпатських українців. Гуцульська Республіка (1918–1919); Розділ 2. Карпатська Україна у міжнародній грі (1938–1939); Розділ 3. Про деякі господарські спроможності Карпатської України (1938–1939); Розділ 4. Від Підкарпатської Русі до Карпатської України (1938–1939); Розділ 5. «Бо свої то за горами – не чужі: Русь єдина, мисль одна у всіх в душі...». Українці Східної Галичини і Карпато-Українська держава (1938–1939); Розділ 6. «Кожний ученик має бути навчаний у своїй рідній

мові...». Культурне життя в Карпатській Україні (1938–1939); Розділ 7. Превентивна радянська Закарпатської України (1944–1945); Розділ 8. Політична ситуація в Закарпатській області (1946–1950); Розділ 9. Економічні та соціальні перетворення на Закарпатті (1946–1950); Розділ 10. «Культурна революція» та встановлення комуністичного ідеологічного диктату на Закарпатті (1946–1950); Висновки; Політична історія Закарпаття (1918–1950). Вибрана бібліографія.

99. Вегеш М., Віднянський С. Августин Волошин / Видання четверте, доопрацьоване і змінене. Київ: Інститут історії України НАН України – Ужгород: Видавництво «АУТДОР-ШАРК», 2022. 506 с. Із змісту: Передмова; Розділ 1. «Земля без імені» – батьківщина майбутнього президента Карпатської України; Розділ 2. Родина і формування світогляду Августина Волошина; Розділ 3. Початок релігійної та громадсько-політичної діяльності; Розділ 4. Педагогічна та літературна праця; Розділ 5. Політична активність у Чехословацькій республіці; Розділ 6. Від прем'єр-міністра автономного уряду Підкарпатської Русі до президента самостійної держави – Карпатської України; Розділ 7. В еміграції; Розділ 8. Ув'язнення і смерть президента Карпатської України; Розділ 9. Августин Волошин у спогадах сучасників; Розділ 10. А. Волошин і Карпатська Україна в історичних джерелах та вітчизняній і зарубіжній історіографії; Розділ 11. Августин Волошин і Карпатська Україна в усній народній творчості та художній літературі; Післямова; Августин Волошин. Бібліографія.
100. Вегеш М., Віднянський С. Августин Волошин / Видання п'яте, доопрацьоване і змінене. Київ: Інститут історії України НАН України – Ужгород: Видавництво ТОВ «РІК-У», 2022. 512 с. Із змісту: Передмова; Розділ 1. «Земля без імені» – батьківщина майбутнього президента Карпатської України; Розділ 2. Родина і формування світогляду Августина Волошина; Розділ 3. Початок релігійної та громадсько-політичної діяльності; Розділ 4. Педагогічна та літературна праця; Розділ 5. Політична активність у Чехословацькій республіці; Розділ 6. Від прем'єр-міністра автономного уряду Підкарпатської Русі до президента самостійної держави – Карпатської України; Розділ 7. В еміграції; Розділ 8. Ув'язнення і смерть президента Карпатської України; Розділ 9. Августин Волошин у спогадах сучасників; Розділ 10. А. Волошин і Карпатська Україна в історичних джерелах та вітчизняній і зарубіжній історіографії; Розділ 11. Августин Волошин і Карпатська Україна в усній народній творчості та художній літературі; Післямова; Августин Волошин. Бібліографія. Рец.: В Ужгороді вийшла друком монографія про президента Карпатської України. <https://history.rayon.in.ua/news/530157-v-uzhgorodi-viyshla-druk-om-monografija-pro-prezidenta-karpatskoj-ukraini>; Вийшла друком монографія Миколи Вегеша і Степана Віднянського. <https://www.facebook.com/history.org.ua>; Вегеш М., Віднянський С. Августин Волошин / Вид. 5-е, доопр., змінене. Ужгород – Київ: РІК-У, Інститут історії України НАН України. http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=0016778; Побачило світ п'яте, доопрацьоване і змінене видання монографії відповідального редактора нашого збірника Степана Віднянського та члена редколегії Миколи Вегеша «Августин Волошин» (Ужгород–Київ, 2022. 512 с.). <https://mzu44.webnode.com.ua/l/pobachilo-svit-pyate-doopratsovane-i-zminene-vidannya-monografiji-vidpovidalnogo-redaktora-nashogo-zbirnika-stepana-vidnyanskogo-ta-chlena-redkolegiji-mikoli-vegesha-avgustin-voloshin-uzhgorod-kijiv-2022-512-s/>; В Ужгороді вийшла друком монографія про президента Карпатської України. http://mukachevo.today/news/podii/v_uzhgorodi_vijshla_druk_om_monografija_pro_prezidenta_karpatskoj_ukraini; Нещодавно побачило світ п'яте видання книги «Августин Волошин». <https://www.facebook.com/uzhnu/>; Шафраньош О. Августин Волошин і сучасність. Нещодавно

побачило світ п'яте видання книги «Августин Волошин». <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/avgustin-voloshin-i-suchasnist.htm?fbclid=IwAR1FXGdszampZkTwwdyp3OuCAIVpNeDzjB-cHWFjGGk-Fg57sjwGesNCFD4>; Побачило світ п'яте, доопрацьоване і змінене видання монографії відповідального редактора нашого збірника Степана Віднянського та члена редколегії Миколи Вегеша «Августин Волошин» (Ужгород—<https://mzu44.webnode.com.ua/l/pobachilo-svit-pyate-doopratsovine-i-zminene-vidannya-monografiji-vidpovidalnogo-redaktora-nashogo-zbirnika-stepana-vidnyanskogo-ta-chlena-redkolegiji-mikoli-vegsha-avgustin-voloshin-uzhgorod-kijiv-2022-512-s/>Київ, 2022. 512 с.); Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка. Нові надходження. Відділ краєзнавства [Августин Волошин / М.М. Вегеш, С.В. Віднянський; Національна академія наук України, Інститут історії України. Видання 5-те, доопрацьоване і змінене. Ужгород: РІК-У, 2022. 512 с.: іл. Бібліографія: с. 470–510]. <https://www.biblioteka.uz.ua/arrivals/?id=523>

101. Теоретико-методологічні підходи до вивчення суспільно-політичних інститутів та процесів: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; [авт. колект.: С. Асланов, І. Вегеш, М. Вегеш, А. Дербак, М. Зан, Г. Зеленько, Н. Кічера, А. Ключкович, М. Колодій, Г. Кумар, М. Лендбел, Ю. Остапець, А. Романюк, М. Токар, К. Червеняк, М. Шелемба, Мих. Шелемба]; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 560 с. Із змісту: Преамбула до теоретико-методологічного вивчення політичних інститутів та процесів у політичній і публічно-управлінській науці; Методологія політичної науки: етапи становлення; Методологічні пріоритети в сучасній українській науці публічного управління; Основні напрямки наукових досліджень кафедри політології і державного управління УжНУ; Теоретико-методологічні засади дослідження еволюції моделі суспільно-політичного розвитку в контексті демократичних трансформацій; Теоретико-методологічні засади аналізу місцевих політичних інститутів та процесів у постсоціалістичних суспільствах Центральної і Східної Європи; Зміст «зовнішніх впливів» у процесах демократизації в країнах Центрально-Східної Європи: теоретико-методологічний огляд; Національний та регіональні політичні процеси: визначення та виміри; Методологічні засади аналізу еволюції партійних систем в умовах демократичного транзиту; Теоретико-методологічні засади дослідження електорального простору: моделі та методи аналізу; Емпіричні методи досліджень політичних партій і партійних систем; Теоретико-методологічні засади дослідження процесу націоналізації партійних систем; Феномен етнополітичної стабільності держави у політичній науці: теоретико-методологічні засади дослідження; Теоретико-методологічні основи дослідження проявів етнонаціонального фактора у політичних процесах; Теоретичні концепції та інституційні моделі політичного представництва міноритарних етнічних груп; Теоретико-методологічні засади аналізу суб'єктності етнічних спільнот у країнах Центральної та Східної Європи; Концептуальні основи дослідження державної соціальної політики; Теоретико-методологічні основи вивчення політики сприяння розвитку системи неурядових організацій та проблем їхньої взаємодії з публічною владою; Національна самосвідомість як система рефлексного знання: визначення вихідних понять і логіки аналізу предмета дослідження; Післямова; Про авторів. Рец.: Шафраньош О. «Теоретико-методологічні підходи до вивчення суспільно-політичних інститутів та процесів»: побачила світ монографія за редакцією Юрія Остапця і Маріана Токаря. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/monografiya-za-redaktsiyeyu-yuriya-ostaptsya-i-mariana-tokarya.htm>

102. Тридцять років на службі історії: у трьох томах. Том 1: Вибрані біографічні нариси про життя і діяльність професора Миколи Вегеша / Укладач Анна Чаварга. Ужгород, 2023. 377 с. Із змісту: Микола Вегеш: сторінки біографії; Микола Вегеш: основні віхи життя і діяльності; Сливка В. Професор Микола Вегеш; Вегеш М. Згадуючи Володимира Сливку; Токар М. Літописець Карпатської України: шлях в науку; етапи життя і творчості вченого; наукові дослідження професора Миколи Вегеша; сучасний літописець Карпатської України; у світі політології; на крилах «Карпатики»; Від укладача; Вегеш М. Як виникла і чого досягла кафедра політології і державного управління за 30 років своєї діяльності: фундатори політичної науки в Ужгородському університеті; кадровий потенціал; видання підручників і посібників; наукова робота; міжнародні зв'язки; Туряниця В. Науковець, педагог, людина; Фединишинець В. Із вибраної публіцистики: Микола – син Миколи; зріст Миколи Вегеша – історика; Карпатський Тарле?; 3 Верховин на Верховину; Дурунда А. Трунок чаші чарівної, або слуга мнемозіни; Гала П. Микола Вегеш про Карпатську Україну; Зан М. Нестор-літописець Карпатської України; Відгуки на першу книгу Миколи Вегеша: Ковач А. Сторінки нашої історії; Петрище П. Велике бачиться на відстані; Міщанин В. Велич і трагедія Карпатської України; Пилипчинець В. У пошуках правди; Фенич В. Перша одноосібна монографія Миколи Вегеша; Довганич М. Вдячний за працю; Олашин М. Августин Волошин і Карпатська Україна в працях Миколи Вегеша; Болдижар М. Про угорську іреденту на Закарпатті; Ліхтей І. Про Карпатську Україну в загальноєвропейському історичному контексті; Лазоришин І. Учителеві – на багатьох і благодійних літах; Гуменюк Т. Професор Микола Вегеш про наукову спадщину академіка Володимира Грабовецького; Худанич В. Деякі роздуми над новою книгою Миколи Вегеша; Токар М. Микола Вегеш – доктор історичних наук; Кульчицький С. Відгук офіційного опонента; Король І. Відгук офіційного опонента; Трощинський В. Відгук офіційного опонента; Макар Ю. Відгук провідної організації – Чернівецького державного університету імені Юрія Федьковича; Кугутяк М. Відгук на автореферат дисертації; Грабовецький В. Відгук на автореферат дисертації; Болдижар М. Відгук на автореферат дисертації; Колесник В. Відгук на автореферат дисертації; Сергійчук В., Вегеш М. Діалог істориків; Баглай Й. Микола Вегеш – організатор науки в Інституті карпатознавства; Швед Е. Микола Вегеш і видання «Історії карпатських русинів» Михайла Лучкая; Токар М. Політична публіцистика Миколи Вегеша; Федака С. П'ять краплин проти каменю історичного безпам'ятства; Зан М. Вони боронили Карпатську Україну; Белень В. Час диктував появу цієї книги; Белень В. Бунтівний духом; Жиленко Р., Остапець Ю. Кого виберуть ректором Ужгородського національного університету?; Мартин В. Затримання екс-губернатора Закарпаття – торжество справедливості чи полювання на відьом?; Віднянський С. Ректор-історик, це – не сенсація, а європейська практика; Вегеш М., Деметер Є. Я ніколи б не склав конкуренцію Володимиру Сливці, як склав її Русину; Попович Н. Журналістикою – по хабарництву?; Вегеш М. Єдина команда односторонців; Вегеш М. Мені б дуже хотілося, щоб новий факультет почав свою роботу; Вегеш М. Хто хоче загарбати УжНУ, роздмухуючи міжнародну ворожнечу?; Університетський конфлікт – штучний: Бідзіля Ю., декан філологічного факультету; Лазур В., декан фізичного факультету; Лендел В., декан хімічного факультету; Остапець Ю., декан факультету суспільних наук; Лизанець П., декан гуманітарно-природничого факультету; Гаджега В. Не рубайте пень, на якому сидите, або не плюйте в колодязь, із якого колись і самим ще доведеться напиться; Вегеш Н., Ядловський Я. Ректор УжНУ Николай Вегеш мечтає, чтобы в Украине наступили покой и стабильность; Вегеш М., Поліха П. Кожен рік ректорства – як три в Афганістані; Звернення до керівників навчальних закладів, освітян та студентів України; Онищенко О. Абсолютна зброя. УжНУ проти ДІНЗ;

Петрів Н. Останній на Західній Україні конфлікт між державою та церквою вирішили; Лівак Ю. Учись, студенте! У новій бібліотеці УжНУ передбачили всі умови для комфортної роботи; Вегеш М., Ганусич А. Об'єднаний вуз повинен називатися УжНУ; Вегеш М. Ужгородський національний університет в 2005–2011 роках; Сливка О. Фрагмент споминів. Рец.: Шафраньош О. Тридцять років на службі історії: побачили світ вибрані біографічні нариси про професора Миколу Вегеша. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/vibrani-biografichni-narisi-pro-profesora-mikolu-vegasha.htm>

103. Тридцять років на службі історії: у трьох томах. Том 2: Вибрані біографічні нариси про життя і діяльність професора Миколи Вегеша / Укладач Анна Чаварга. Ужгород, 2023. 373 с. Із змісту: Неврлий М. Невмирущість державності Карпатської України; Вегеш М., Гаврош О. Діалог про Карпатську Україну історика та журналіста; Міщанин В. Нова монографія Миколи Вегеша про Карпатську Україну; Кульчицький С. Президент Карпатської України; Гудзь В., Ситник О. Августин Волошин і Карпатська Україна в новому ракурсі; Страдницький шлях Української Греко-Католицької церкви; Most-suffering fate and glorious victories of the Ukrainian greek-catholic church; Україна – брама Європи; Пристай Г. Потреба духовного лідера; Майор Р., Боровець І. Постать Августина Волошина в новому ракурсі; Мазило І. Про батька Карпатоукраїнського державного відродження; Віднянський С., Міщанин В. Найповніша бібліографія Карпатської України; Горват І.-Л., Ситник О. Переосмислення історії Карпатської України; Бевзюк Є. Фундаментальна монографія про Україну в історії Європи; Качараба С., Сіромський Р. Європейський народ, забутий в історії; Боровець І., Копилов С. Україна – складова європейського цивілізаційного простору; Бертолон О. Геополітика для студентів та аспірантів; Стебляк Д. Нові видання ужгородських політологів; Град К. Досліджуючи історію України і Румунії; Зимомря М. Образ Карпатської України: спрямованість у майбутнє; Олашин М., Палінчак М. Професор Микола Вегеш: історик, політолог, культурно-освітній діяч Закарпаття; Вегеш М. Україна і війна; Грабовецький В. Автографи вчителя учневі; Довганич О. Автографи для Миколи Вегеша; Шафраньош О. Побачив світ біобібліографічний покажчик праць Миколи Вегеша; Ющенко В. Привітання Миколи Вегеша з днем народження; Балоба В. Микола Вегеш – давній і загартований боєць; Смоланка В., Палінчак М. З ювілеєм; Скунець П. 37 Миколі Вегешу; Шип Ю. Булат Вегеша Миколи; Пойда С. Професорові Миколі Миколайовичу Вегешу на його перше сорокаріччя; Сенько І. Миколі Вегешу – ювілейно; Тарасюк В. Миколі Вегешу – 40; Із життєво-творчої борозни Миколи Вегеша; Бідзіля Ю. Вельмишановний Миколо Миколайовичу; Вельмишановний Миколо Миколайовичу! Шановна громадо ректорату!; Гнатюк М. Миколі Вегешу – ректору Ужгородського національного університетуна честь 45-річчя; Сорока С. Миколі Вегешу; Кічковський М. Миколі Вегешу – 45; Малильо С. Автограф для Миколи Вегеша; Кешеля Д. Із інтерв'ю Михайлові Фединишинцю; 3 листів до Миколи Вегеша: Листи Романа Федорів до Миколи Вегеша; 3 листів Зірки Гренджі-Донської до Миколи Вегеша; Листи Володимира Грабовецького до Миколи Вегеша; 3 листів Івана Дзюби до Миколи Вегеша; 3 листів Миколи Мушинки до Миколи Вегеша; Лист Петра Дем'янока до Миколи Вегеша; Лист Василя Фугали до Миколи Вегеша; Лист Івана Ваната до Миколи Вегеша; Лист Василя Пагірі до Миколи Вегеша; Фотоальбом. Рец.: Шафраньош О. Тридцять років на службі історії: побачили світ вибрані біографічні нариси про професора Миколу Вегеша. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/vibrani-biografichni-narisi-pro-profesora-mikolu-vegasha.htm>
104. Анастасія Вегеш: науковець і педагог вищої школи (Сторінки біографії. Відгуки і рецензії. Вибрана бібліографія) / автор вступної статті та упорядник Микола Вегеш [Електронний ресурс]. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2023. 77 с. Із змісту: Анастасія Вегеш: сторінки біографії та науково-педагогічної діяльності; Відгуки та рецензії на праці Анастасії Вегеш: Німчук Василь; Габорац Мирослав; Пахомова Світлана; Колесник Наталя; Бібліографія наукових та навчально-методичних публікацій Анастасії Вегеш; Окремі видання; Наукові статті; Публікації на електронних ресурсах; Редагування та рецензування наукових видань; Участь у наукових конференціях; Цитування праць і література про А. Вегеш.
105. Українська еліта у другій половині ХІХ – на початку ХХІ століття: особливості формування, трансформація уявлень, інтелектуальний потенціал.

Західні землі. *Вибрані проблеми* / відповідальний редактор Ігор Соляр, упорядники Олег Муравський, Михайло Романюк; НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Книга 1. Львів, 2023. 536 с.

ПІДРУЧНИКИ, ПОСІБНИКИ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВИДАННЯ

1995

106. Боднар В., Вегеш М., Худанич В. Становлення і розвиток політичної думки в Україні: (Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, коледжів, ліцеїв та гімназій) / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1995. 89 с. Із змісту: Вступ; Політичні вчення мислителів Київської Русі; Політична ідеологія Запорізького козацтва; Конституція Пилипа Орлика; Києво-Могилянська академія; Вчення українських просвітників про суспільство і державу; М. Костомаров і М. Драгоманов про принципи будівництва самостійної української держави; Політико-правові ідеї в Україні в середині XIX ст.; Українська політична думка другої половини XIX і початку XX ст.; Державотворча діяльність на західноукраїнських землях в 1918–1919 рр.; Міжвоєнний етап у розвитку політичної думки в Україні; Державотворчі процеси в Карпатській Україні (1938–1939 рр.); Післявоєнний і сучасний етап у розвитку української політології; Геополітичне положення України та її взаємовідносини із сусідніми державами; Література. Рец.: Мудра Ю., Олашин М. Становлення і розвиток політичної думки в Україні. *Новини Закарпаття*. 1996. 19 листопада; Кращий навчально-методичний посібник року. Про книгу В. Л. Боднара, М. М. Вегеша і В. І. Худанича «Становлення і розвиток політичної думки в Україні», яка на загальноуніверситетському конкурсі здобула третє місце. *Ужгородський університет*. 1996. 12 листопада.

1996

107. Вегеш М. Громадсько-політичні взаємовідносини Східної Галичини і Закарпаття в 1918–1919 роках: (Матеріали до спецкурсу для студентів історичного факультету) / Ужгородський державний університет, кафедра історії України. Ужгород, 1996. 62 с. Із змісту: Вступ; Виникнення і діяльність Західно-Української Народної Республіки; Державотворчі процеси на західноукраїнських землях; Закарпаття і Східна Галичина в 1918–1919 рр.; Гуцульська Республіка; Громадсько-політичні взаємини Ясінянської Народної ради і Східної Галичини в 1918–1919 рр.; Висновки; Список використаних джерел і літератури.
108. Боднар В., Вегеш М., Худанич В. Історія української державності: (Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, коледжів, ліцеїв) / Ужгородський державний університет. Ужгород, 1996. 203 с. Із змісту: Найдавніші державні утворення на території України; Східнослов'янська держава – Київська Русь; Галицько-Волинське князівство; Запорізьке козацтво; Становлення Запорізької Січі як держави українського народу; Ідея української державності в суспільно-політичному житті України у XVIII – першій половині XIX ст.; Ідея української державності в другій половині XIX – початку XX ст.; Український національно-визвольний рух і державотворчі процеси в

1917–1918 рр.; Створення і діяльність Центральної Ради; Українська держава за Гетьманату; Українська державність в період Директорії; Західно-Українська Народна Республіка; Гуцульська Республіка (1918–1919); Міжвоєнний етап у розвитку політичної думки в Україні; Карпатська Україна - незалежна держава (1938–1939); Акт відновлення української державності 30 червня 1941 року; Дисидентський рух в боротьбі за незалежність України; Розбудова Української держави на сучасному етапі. Рец.: Довганич М. Кожний повинен знати. *Новини Закарпаття*. 1997. 28 червня; Краций посібник року. Про присудження другого місця на загальноуніверситетському конкурсі книзі В. Л. Боднара, М. М. Вегеша і В. І. Худанича «Історія української державності». *Ужгородський університет*. 1997. 29 грудня.

109. Вегеш М., Мельник В., Федака С., Фенич В., Чаварга І. Тематика та методичні поради до практичних занять з історії України для неспеціальних факультетів / Міністерство освіти України, Ужгородський державний університет, кафедра історії України. Ужгород, 1996. 44 с. Із змісту: Методичні поради; Плани семінарських занять з історії України; Реферати.

1997

110. Боднар В., Буркало В., Вегеш М., Гиря В., Остапець Ю., Худанич В. Плани семінарських занять з курсу політології для студентів усіх форм навчання / Міністерство освіти України, Ужгородський державний університет, кафедра політології. Ужгород, 1997. 20 с.
111. Боднар В., Буркало В., Вегеш М., Гиря В., Корнійчук І., Остапець Ю., Офіцинський Р., Худанич В. Програма курсу «Основи політології» / Міністерство освіти України, Ужгородський державний університет, кафедра політології. Ужгород, 1997. 12 с.
112. Боднар В., Буркало В., Вегеш М., Гиря В., Корнійчук І., Остапець Ю., Худанич В. Програми спецкурсів для студентів гуманітарних факультетів Ужгородського державного університету / Ужгородський державний університет, кафедра політології. Ужгород, 1997. 65 с.

1998

113. Боднар В., Вегеш М., Худанич В. Основи політології: (Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів) / Ужгородський державний університет, кафедра політології. Ужгород, 1998. 170 с. Із змісту: Передмова; Предмет, метод і функції політології; Концепція політики, її взаємодія із соціальними і політичними відносинами; Зародження політичної думки в країнах Стародавнього Сходу і доктрини античності; Вчення про державу і право в період феодалізму; Раціональні концепції політики в працях просвітників; Політичні концепції Нової доби; Основні напрямки сучасної політології; Політична система суспільства; Держава як основний інститут політичної системи; Політичні партії та партійні системи; Громадські організації, об'єднання та рухи; Політична культура; Політична свідомість; Зовнішньополітична діяльність держав і світовий політичний процес.

114. Боднар В., Буркало В., Вегеш М., Гиря В., Корнійчук І., Остапець Ю., Офіцинський Р., Худанич В. Програма курсу «Основи політології». Плани семінарських занять з курсу політології. Програми спецкурсів / Ужгородський державний університет, кафедра політології. Ужгород, 1998. 90 с.

1999

115. Боднар В., Буркало В., Вегеш М., Гиря В., Корнійчук І., Лендшел М., Остапець Ю., Худанич В. Політологія. Соціологія: Програми нормативних курсів і спецкурсів, плани семінарських занять / Ужгородський державний університет, кафедра політології. Ужгород, 1999. 92 с.
116. Вегеш М., Остапець Ю. Політологія: Конспект лекцій. Ужгород, 1999. 82 с. Із змісту: Передмова; Політологія як система знань про політику; Характерні особливості політико-правової думки Стародавнього світу (VI ст. до н. е. – V ст. н. е.); Політико-правова думка Середньовіччя та Нового часу; Зародження та еволюція провідних політичних концепцій і доктрин (XVI – початок XX ст.); Формування та інституціалізація сучасної політичної науки; Основні віхи розвитку української політичної думки; Політична система суспільства; Держава як головний інститут політичної системи суспільства; Політичні партії та громадські організації і рухи; Політична свідомість та політична культура; Додатки.

2000

117. Вегеш М., Горват Л. Громадсько-політична і культурно-освітня діяльність Василя Гренджі-Донського (1897–1974): (Матеріали до спецкурсу «Історія української культури ХХ століття») / Ужгородський державний університет, Науково-дослідний інститут Карпатознавства. Ужгород: ТОВ «Колір-принт», 2000. 106 с. Із змісту: Життєвий і творчий шлях Василя Гренджі-Донського; Василь Гренджа-Донський в історіографії; Василь Гренджа-Донський – редактор журналу «Наша Земля» (1927–1928); Сторінки історії Закарпатської «Просвіти» в публіцистиці Василя Гренджі-Донського; Василь Гренджа-Донський у спогадах друзів; Якої України хотів Василь Гренджа-Донський; Олександр Духнович в публіцистиці В. Гренджі-Донського; Щоденник «Щастя і горе Карпатської України» – історичне джерело; Галичани на Закарпатті. Василь Гренджа-Донський розповідає; Кривава казка; Учень Тараса Шевченка; Перший літописець Карпатської України; Повернення Василя Гренджі-Донського; Президент Карпатської України в оцінці Василя Гренджі-Донського. Рец.: Гаврош О. З наукової скрині: Огляд книжкового ринку. *Ужгород*. 2000. 5 серпня; Анталовський В., Анталовський І. Присвячено Дню Незалежності України. *Верховина*. 2000. 16 серпня; Хланта О. Слово про Василя Гренджу-Донського. *Срібна Земля*. 2000. 9 грудня; Фединишенець В. Земляк про земляка й по-земляцькому: Штрих про одну книгу проф. Миколи Вегеша. *Крайові літературні здвиги*. Ужгород, 2000. С. 160; Ковальчук Г. Аби краще пізнати рідний край: (До відділу краєзнавчої Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки надійшла література, яка зацікавить шанувальників краєзнавства. *Новини Закарпаття*. 2001. 22 лютого
118. Вегеш М. Загальна теорія політології: навчальна програма нормативної дисципліни і плани семінарських занять / Ужгородський державний університет, кафедра політології. Ужгород, 2000. 34 с. Із змісту: Передмова; Тематичний план

навчального курсу «Загальна теорія політології»; Програма курсу «Загальна теорія політології»; Основна література; Плани семінарських занять.

119. Вегеш М. Зовнішня політика України: програма і плани семінарських занять з нормативного курсу для студентів-політологів / Ужгородський державний університет, кафедра політології. Ужгород, 2000. 24 с. Із змісту: Тематичний план нормативного курсу «Зовнішня політика України»; Програма нормативного курсу «Зовнішня політика України»; Плани семінарських занять: Заняття 1. Зовнішня політика Київської Русі та Галицько-Волинської держави; Заняття 2. Дипломатія Запорізької Січі й козаччини. Участь України в міжнародних подіях періоду визвольної війни 1648–1654 років; Заняття 3. Україна в зовнішній політиці другої половини XVII–XVIII століть; Заняття 4. Дипломатія Української Центральної Ради, Гетьманату та Директорії. Зовнішньополітична діяльність урядів ЗУНР; Заняття 5. Карпатська Україна 1938–1939 років, міжнародні аспекти її створення й діяльності; Заняття 6. Незалежна Україна на міжнародній арені.
120. Вегеш М., Горват Л. Історична наука в Ужгородському державному університеті: (Матеріали до лекцій для студентів історичного факультету) / Ужгородський державний університет, Науково-дослідний інститут Карпатознавства. Ужгород, 2000. 160 с. Із змісту: Ілля Шульга; Томаш Сопко; Василь Маркуш; Іван Гранчак; Григорій Павленко; Володимир Задорожний; Михайло Тиводар; Дмитро Данилюк; Павло Федака.
121. Боднар В., Буркало В., Вегеш М., Гиря В., Корнійчук І., Лендъел М., Остапець Ю., Томко Ян, Худанич В. Основи політології: Навчальна програма нормативної дисципліни. Плани семінарських занять / Ужгородський державний університет, кафедра політології. Ужгород, 2000. 62 с.
122. Боднар В., Вегеш М., Худанич В. Основи політології: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів) / Ужгородський державний університет, кафедра політології. Видання друге. Ужгород, 2000. 204 с. Із змісту: Передмова; Тема 1. Предмет, метод і функції політології; Тема 2. Концепція політики, її взаємодія із соціальними і політичними відносинами; Тема 3. Зародження політичної думки в країнах Стародавнього Сходу і доктрини античності; Тема 4. Вчення про державу і право в період феодалізму; Тема 5. Раціональні концепції політики в працях просвітників; Тема 6. Політичні концепції Нової доби; Тема 7. Основні напрями сучасної політології; Тема 8. Політична система суспільства; Тема 9. Держава як основний інститут політичної системи; Тема 10. Політичні партії та партійні системи; Тема 11. Громадські організації, об'єднання та рухи; Тема 12. Політична культура; Тема 13. Політична свідомість; Тема 14. Зовнішньополітична діяльність держав і світовий політичний процес.
123. Вегеш М., Горват Л. Українська державність у XX столітті: (Матеріали до лекцій для студентів історичного факультету) / Ужгородський державний університет, Кафедра історії України, кафедра політології. Ужгород, 2000. 98 с. Із змісту: Вступ; Етап перший. Українська державність часів Центральної Ради, УНР і ЗУНР; Етап другий. Українська державність періоду Карпатської України; Етап третій. Акт 30 червня 1941 р. про відновлення Української державності; Етап четвертий і останній. Україна – незалежна держава; Головні події в історії української державності XX століття; Тематика курсових робіт з історії української державності XX століття.
124. Вегеш М., Горват Л. Українська історична наука в середині XIX – на початку XXI століття: (Матеріали до лекцій для студентів історичного

факультету) / Ужгородський державний університет, Науково-дослідний інститут Карпатознавства. Ужгород, 2000. 135 с. Із змісту: Володимир Антонович; Михайло Драгоманов; Хведір Вовк; Михайло Грушевський; Дмитро Багалій; Іван Крип'якевич; Василь Пачовський; В'ячеслав Липинський; Петро Стерчо; Іван Лисяк-Рудницький; Валерій Смолій; Степан Віднянський.

125. Вегеш М., Горват Л. Карпатська Україна 1938–1939 років в портретах: (Методичний посібник для студентів історичного факультету, що вивчають «Краєзнавство») / Ужгородський державний університет, Науково-дослідний інститут Карпатознавства. Ужгород: Видавництво «Колір-принт», 2000. 101 с. Із змісту: Юліан Ревай; Федір Ревай; Михайло Брацайко; Степан Клочурак; Михайло Колодзінський; Олег Ольжич; Іван Рогач; Вікентій Шандор; Омелян Невицький; Федір Тацинець; Степан Фігура і Яків Завальницький; Йосип Дудикевич; Микола Шимоня; Степан Маріконь. Рец.: Анталовський В., Анталовський І. З когорти борців за волю. *Верховина*. 2000. 23 вересня.

2002

126. Боднар В., Вегеш М., Зан М., Лендъел М., Марина В., Остапець Ю., Токар М., Фенич В. Навчальні програми кафедри політології Ужгородського національного університету. Частина перша: Основи політології; Основи соціології; Історія політичних вчень зарубіжних країн; Сучасна зарубіжна політологія; Філософія політики; Історія і теорія демократії; Політичні еліти і політичне лідерство; Політична культура; Релігія і політика; Основи конфліктології / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет, Історичний факультет, Кафедра політології. Ужгород, 2002. 180 с.
127. Вегеш М., Лендъел М., Токар М. Навчальні програми кафедри політології Ужгородського національного університету. Частина друга: Технологія політичного процесу; Теорія міжнародних відносин; Політична регіоналістика та регіональне управління; Міжнародні організації; Світовий процес і геополітика; Методика викладання соціально-політичних дисциплін; Політична історія Закарпаття / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет, Історичний факультет; Кафедра політології. Ужгород, 2002. 124 с.
128. Боднар В., Вегеш М., Зан М., Марина В. Основи політології: Навчальна програма нормативного курсу і плани семінарських занять для студентів неполітологічних спеціальностей УжНУ / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет, Історичний факультет, Кафедра політології. Ужгород, 2002. 68 с.
129. Буковський І., Вегеш М. Славна сторінка в історії українського народу (Карпатська Січ – захисник незалежності Карпато-Української держави: 1938–1939 рр.): Навчальний посібник / Ужгородський національний університет, Львівський військовий інститут імені гетьмана Петра Сагайдачного при Національному університеті «Львівська Політехніка». Ужгород–Львів, 2002. 60

с. Із змісту: Вступ; Карпатська Україна: історичні передумови в країні напередодні розгортання боротьби за незалежність; Аналіз витоків політичної, економічної, соціальної, зокрема міжжетнічної кризи в Закарпатті у 1938-1939 роках; Утворення і діяльність Карпатської Січі – збройного формування Карпато-Української держави; Висновки; Література.

2003

130. Вегеш М., Щадей М. Зарубіжні футурологічні концепції на межі тисячоліть: порівняльний аналіз /Ужгородський національний університет; Кафедра політології. Ужгород, 2003. 77 с. Із змісту: Вступ; Розділ 1. Основний зміст концепцій постіндустріального суспільства; Розділ 2. Е. Тоффлер про організацію влади в суспільствах «Третьої хвилі»; Розділ 3. Майбутнє міжнародних відносин в оцінці західних футурологів: Аналіз Е. Тоффлером майбутнього стану системи міжнародних відносин; Геополітична концепція З. Бжезінського; Концепція «зіткнення цивілізацій» Самуеля Гантінгтона; «Кінець історії» Френсіса Фукуями; Висновки; Література.
131. Вегеш М. Західна геополітика в іменах /Ужгородський національний університет, Кафедра політології. Ужгород: Видавництво УжНУ, 2003. 200 с. Із змісту: Геополітика: минуле, сучасне, майбутнє; Джерела геополітики; Основні напрями геополітики: Німецька геополітика; Італійська геополітика; Англійська геополітика; Скандинавська геополітика; Американська геополітика; Французька геополітика; Навчальна програма нормативного курсу «Геополітика» та література до нього. Рец.: Лазоришин І. «Західна геополітика в іменах». *Срібна Земля*. 2003. 15 листопада.
132. Вегеш М., Остапець Ю. Основи політології /Ужгородський національний університет; Кафедра політології. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2003. 421 с. Із змісту: Передмова; Предмет, метод і функції політології; Концепція політики, її взаємодія із соціальними і політичними відносинами; Зародження політичної думки в країнах Стародавнього Сходу і доктрини античності; Вчення про державу і право в період феодалізму; Регіональні концепції політики в працях просвітників; Політичні концепції Нової доби; Основні напрямки сучасної політології; Політична система суспільства; Держава як основний інститут політичної системи; Політичні партії та партійні системи; Громадські об'єднання та рухи; Політична культура; Політична свідомість; Зовнішньополітична діяльність держав і світовий політичний процес. Рец.: Зан М. Новий посібник з основ політичної науки. *Carpatica–Карпатика*. Випуск–26. Україна на зламі століть: Актуальні проблеми історії, етнології та політології. Ужгород, 2003. С. 205–208; Зан М. Чому наші політологи такі сором'язливі? *Срібна Земля–Фест*. 2004. 12–18 лютого; Зан М. Наука про політику. *Трибуна*. 2004. 17 квітня.
133. Вегеш М., Остапець Ю. Як писати наукову роботу (методичні рекомендації по написанню курсових, бакалаврських, дипломних і магістерських робіт для студентів-політологів) /Ужгородський національний університет; Кафедра політології. Ужгород, 2003. 72 с. Із змісту: Види кваліфікаційних робіт, їх загальна характеристика, вимоги до написання; Послідовність виконання кваліфікаційних робіт; Підготовка до захисту та захист курсових (дипломних) робіт; Список використаних джерел; Додатки.

2004

134. Вегеш М., Остапець Ю. Політологія в Ужгородському національному університеті та Болонський процес / Ужгородський національний університет, Історичний факультет, Кафедра політології. Ужгород, 2004. 124 с. Із змісту: Кредитно-модульна система організації навчального процесу на спеціальності «Політологія»; Загальна характеристика спеціальності 8.040301 «Політологія»; Формування контингенту студентів; Зміст підготовки фахівців, організація навчально-виховного процесу та його програмно-методичне забезпечення; Система виховної роботи; Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу; Стан розвитку навчально-матеріальної бази; Науково-методична діяльність і міжнародні зв'язки; Якість підготовки випускників, їх використання та адаптація до умов виробництва; Європейська система перезарахування кредитів; Кредитно-модульна система організації навчального процесу: основні поняття та загальні положення; Кредитно-модульна система організації навчального процесу на спеціальності «Політологія»; Як писати наукову роботу (Методичні рекомендації по написанню курсових, бакалаврських і магістерських робіт для студентів-політологів); Фотоілюстрації.

2005

135. Вегеш М., Остапець Ю. Болонський процес і кредитно-модульна організація навчального процесу / Міністерство освіти і науки України; Ужгородський національний університет. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2005. 32 с. Із змісту: Вступ; Європейська система перезарахування кредитів; Кредитно-модульна система організації навчального процесу: основні поняття та загальні положення; Кредитно-модульна система організації навчального процесу на спеціальності «Політологія» історичного факультету; Болонська конвенція, спільна заява європейських міністрів освіти (18–19 червня 1999 року, м. Болонья); Тимчасове положення МОН України про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців.

2006

136. Політологія. Навчальна програма нормативного курсу і плани семінарських занять (Методичний посібник) / Підготували В. І. Басараб, В. Л. Боднар, В. В. Буркало, М. М. Вегеш, В. І. Гиря, І. М. Горобченко, М. П. Зан, А. Ю. Ключкович, М. М. Колодій, М. О. Лендбел, В. В. Марина, Ю. О. Остапець, В. С. Петрінко, М. Ю. Токар, В. І. Худанич. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2006. 108 с. Із змісту: Передмова; Тематичний план навчального курсу «Політологія»; Загальна підручничова література до курсу; Навчальна програма курсу; Плани семінарських занять; Перелік орієнтовних запитань на іспит; Додатки (схеми і таблиці).
137. Вегеш М., Остапець Ю. Світ політології: Навчально-методичний посібник. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету «Говерла», 2006. 472 с. Із змісту: Основи політичної науки: Політологія як система знань про політику. Специфіка і зміст української політології; Зародження політичних знань в державах

Стародавнього Сходу; Характерні особливості політико-правової думки Стародавньої Греції та Риму; Політико-правова думка Середньовіччя та Нового часу; Зародження та еволюція провідних політичних концепцій і доктрин (XVI – початок XX ст.); Формування та інституціоналізація сучасної політичної науки; Основні віхи розвитку української політичної науки; Політична діяльність і політичні відносини; Політична система суспільства; Держава в політичній системі суспільства; Громадянське суспільство; Політичні партії та партійні системи. Громадські організації та рухи; Політичні вибори; Демократія: витоки, сутність та перспективи розвитку; Духовне життя і політика; Соціально-етнічні спільноти й етнополітика; Світовий політичний процес. Система міжнародних політичних відносин; Загальна підручникова література до курсу; Західна геополітика в іменах: Геополітика: минуле, сучасне, майбутнє; Джерела геополітики; Основні напрями геополітики; Політологія. Навчальна програма нормативного курсу і плани семінарських занять; Тестові завдання з політології; Політична наука в Ужгородському національному університеті: нові рубежі; Болонський процес і політологія; Як писати наукову роботу. Рец.: Петрецький В. Вегеш М., Остапець Ю. Світ політології. *Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету. Інформаційне видання*. 2006. № 12. С. 16; Світ політології. Наукові та навчальні видання Ужгородського національного університету за 2005–2006 роки. Ужгород, 2007. С. 35.

138. Вегеш М. Вступна кампанія до Ужгородського національного університету: вчора і сьогодні. Ужгород, 2006. 14 с.

2007

139. Вегеш М., Сливка О., Студеняк І. Концепція розвитку Ужгородського національного університету. Ужгород, 2007. 20 с.
140. Вегеш М. Ужгородський національний університет: реалії та перспективи. Виступ ректора Ужгородського національного університету доктора історичних наук, професора М. М. Вегеша на конференції трудового колективу 31 серпня 2007 року. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2007. 48 с.
141. Вегеш М., Зан М., Остапець Ю., Токар М. Наукова робота студентів факультету суспільних наук: організація, виконання, оцінювання. Ужгород, 2007. 88 с. Із змісту: Тимчасове положення про систему оцінювання навчальної діяльності, порядок проведення, відрахування та поновлення студентів, які навчаються за кредитно-модульною системою організації навчального процесу в УжНУ; Правила та рекомендації до написання наукової роботи; Підготовка до захисту та захист курсових (дипломних) робіт; Наукова публікація: поняття, функції; Тематика наукових робіт студентів факультету суспільних наук; Витяг з протоколу засідання Вченої ради факультету суспільних наук «Про вимоги до організації і проведення захисту курсових, кваліфікаційних, дипломних та магістерських робіт»; Додатки; Про факультет.

2008

142. Басараб М., Вегеш М., Токар М. Карпатська Україна в контексті українського державотворення: Навчальний посібник. Ужгород: Карпати, 2008. 256 с. Із змісту: Карпатська Україна й українське державотворення; Тема 1. Історико-політичні передумови Карпатської України; Тема 2. Міжнародний фактор і статус Закарпаття; Тема 3. Боротьба за автономію і проголошення незалежності Карпатської України; Тема 4.

Організація народної оборони Карпатська Січ – збройні сили Карпатської України; Тема 5. Культура, освіта і релігія в Карпатській Україні; Тема 6. Короткий життєпис Августина Волошина; Тема 7. Будівничі Карпато-Української держави; Найважливіші дати в Карпато-Українській політичній історії; Значення Карпатської України; Указ Президента України «Про відзначення 70-річчя подій, пов'язаних із проголошенням Карпатської України»; Додатки; Компакт-диск (Документальний фільм «Трагедія Карпатської України»; Портрети діячів Карпатської України). Рец.: Петрецький В. Готуємось до відзначення ювілею. *Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету. Інформаційне видання*. 2008. № 31. С. 15; Карпатська Україна в контексті українського державотворення. *Слово вчителя*. 2008. 22 вересня; Петрецький В. До подій, пов'язаних із проголошенням Карпатської України. *Трибуна*. 2008. 8 листопада; Нові видання. *Просвіта*. 2008. листопад; Нові видання. *Просвіта: Часопис Закарпатського крайового культурно-освітнього товариства «Просвіта»*. 2008. № 1; Петрецький М. / Вегеш М., Токар М., Басараб М. Карпатська Україна в контексті українського державотворення: Навчальний посібник. Ужгород: Карпати, 2008. 256 с. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Політологія. Соціологія. Філософія. Випуск 11. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету «Говерла», 2009. С. 259–260; Петрецький В. Нові видання ФСН. *Соціально-політичні студії*. Вісник наукової думки студентів факультету суспільних наук Ужгородського національного університету. 2009. Випуск 2. С. 126; Марчук В. Видавниче відзначення 70-річчя Карпатської України. *Новини Закарпаття*. 2009. 28 лютого; Карпатська Україна в контексті українського державотворення. *Наукові та навчальні видання Ужгородського національного університету за 2007-2008 роки*. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2009. С. 52; *Книга Закарпаття*. Анотований каталог видань. З фондів Закарпатської універсальної наукової бібліотеки. Річник VII. Ужгород: Видавництво В.Падяка, 2009. С. 8; Ломага Н. Феномен Карпатської України в історії державотворення. *Новини Закарпаття*. 2008. 4 листопада; Карпатська Україна: відродження і страта. Віртуальні виставки. <https://www.biblioteka.uz.ua/vistavka/?presentation=51>

143. Вегеш М. Долаючи нові висоти. Звіт ректора Ужгородського національного університету професора М. М. Вегеша за 2007–2008 н. р. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2008. 84 с.

144. Політологія: Підручник / За редакцією М. М. Вегеша. Третє видання, перероблене і доповнене. К.: Знання, 2008. 556 с. (Вища освіта XXI століття). Із змісту: Розділ 1. Теоретико-методологічні та історичні засади науки про політику; Розділ 2. Інституційний вимір політики; Розділ 3. Політичні процеси; Розділ 4. Соціальні та ціннісні аспекти політики; Розділ 5. Світовий політичний процес. Система міжнародних відносин. Рец.: Орлов С., Папик'ян А. Політологія: Новини навчальної літератури [рец.: Політологія: Підручник / За ред. М. М. Вегеша. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 384 с.+компакт-диск (Вища освіта XXI століття)]. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*: Збірник наукових праць. Львів, 2008. Випуск 21. С. 204–206.

2009

145. Басараб М., Вегеш М., Токар М. Карпатська Україна в контексті українського державотворення: Навчальний посібник. Видання друге. Ужгород: Всеукраїнське державне видавництво «Карпати», 2009. 256 с. Із змісту: Карпатська Україна й українське державотворення; Тема 1. Історико-політичні передумови Карпатської України; Тема 2. Міжнародний фактор і статус Закарпаття; Тема 3. Боротьба за автономію і проголошення незалежності Карпатської України; Тема 4. Організація народної оборони

Карпатська Січ – збройні сили Карпатської України; Тема 5. Культура, освіта і релігія в Карпатській Україні; Тема 6. Короткий життєпис Августина Волошина; Тема 7. Будівничі Карпато-Української держави; Найважливіші дати в Карпато-Українській політичній історії; Значення Карпатської України; Указ Президента України «Про відзначення 70-річчя подій, пов'язаних із проголошенням Карпатської України»; Додатки; Компакт-диск (Документальний фільм «Трагедія Карпатської України»; Портрети діячів Карпатської України). Рец.: Карпатська Україна: сучасний погляд (до 80-річчя Карпатської України). <https://city-library.uz.ua/vrtualn-vistavki/381-karpatska-ukrana-suchasnij-poglyad-do-80-rchchya-karpatsko-ukrani.html>

146. Вегеш М., Зан М., Остапець Ю., Токар М. Наукова робота студентів факультету суспільних наук: організація, виконання, оцінювання / Видання друге, доповнене і змінене. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2009. 96 с. Із змісту: Тимчасове положення; Правила та рекомендації до написання наукової роботи; Структура, обсяг, оформлення кваліфікаційних робіт; Вибір теми дослідження та добір літератури; Вступ до роботи та його композиція; Написання тексту роботи та оформлення висновків; Підготовка до захисту та захист курсових (кваліфікаційних, дипломних) робіт; Наукова публікація: поняття, функції; Тематика наукових робіт студентів факультету суспільних наук; Додатки; Про факультет.
147. Політична наука: Навчально-методичний посібник / За загальною редакцією М. М. Вегеша. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2009. 444 с. Із змісту: Розділ 1. Теоретико-методологічні та історичні засади науки про політику; Розділ 2. Інституційні виміри політики; Розділ 3. Політичні процеси; Розділ 4. Соціальні та ціннісні аспекти політики; Розділ 5. Світовий політичний процес. Система міжнародних відносин; Розділ 6. Навчально-методичне забезпечення курсу.

2010

148. Вегеш М., Зан М., Остапець Ю., Токар М. Наукова робота студентів факультету суспільних наук: організація, виконання, оцінювання / Видання третє, доповнене і змінене. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2010. 92 с. Із змісту: Тимчасове положення про систему оцінювання навчальної діяльності, порядок проведення, відрахування та поновлення студентів, які навчаються за кредитно-модульною системою організації навчального процесу в УжНУ; Методи оцінювання та розподіл балів, що присвоюються студентам; Правила та рекомендації до написання наукової роботи; Підготовка до захисту та захист курсових (дипломних) робіт; Наукова публікація: поняття, функції; Тематика наукових робіт студентів факультету суспільних наук; Витяг з протоколу засідання Вченої ради факультету суспільних наук «Про вимоги до організації і проведення захисту курсових, кваліфікаційних, дипломних та магістерських робіт»; Додатки.
149. Вегеш М. Звіт ректора Ужгородського національного університету професора Вегеша Миколи Миколайовича про виконання контракту № 1–27 від 8 квітня 2005 року та про основні показники діяльності університету за 2009 рік. Ужгород, 2010. 48 с.

2011

150. Вегеш М. Звіт ректора Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» професора Вегеша Миколи Миколайовича про виконання контракту № 1–27 від 8 квітня 2005 року та про основні показники діяльності за 2010 рік. Ужгород, 2011. 64 с.
151. Вегеш М. Геополітика в іменах / Видання друге, доповнене. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. 216 с. Із змісту: Геополітика: минуле, сучасне, майбутнє; Основні напрями геополітики: Німецька геополітика; Італійська геополітика; Англійська геополітика; Американська геополітика; Французька геополітика; Російська геополітика; Навчальна програма нормативного курсу «Геополітика»; Література; Ю. Остапець. Слово про автора.
152. Методичні вказівки до навчального курсу «Політологія» / Підготували В. І. Басараб, В. В. Буркало, М. М. Вегеш, В. І. Гиря, І., М. П. Зан, А. Ю. Ключкович, М. М. Колодій, М. О. Лендшел, В. В. Марина, Ю. О. Остапець, В. С. Петрінко, М. Ю. Токар. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. 168 с.

2012

153. Вегеш М. Звіт ректора Ужгородського національного університету професора Вегеша Миколи Миколайовича про виконання контракту № 1–27 від 8 квітня 2005 року та про основні показники діяльності університету за 2005–2011 роки. Ужгород, 2012. 101 с. Із змісту: 1. Навчальний процес; 1.1. Контингент студентів; 1.2. Науково-педагогічний потенціал; 1.3. Випуск фахівців; 1.4. Робота приймальної комісії; 2. Наукова робота; 2.1. Основні показники наукової діяльності у 2005–2011 роках; 2.2. Визначні результати фундаментальних досліджень в галузі природничих, суспільних і гуманітарних наук; 2.3. Перспективні прикладні дослідження; 2.4. Конкурентноспроможні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки; 2.5. Співпраця з науковими установами НАН та галузевих академій наук України; 2.6. Науково-дослідна та інноваційна діяльність студентів і молодих вчених; 2.7. Наукова бібліотека; 3. Виховна робота; 4. Міжнародна співпраця; 5. Адміністративно-господарська робота; Капітальне будівництво та реконструкція; Орендні відносини; 6. Основні показники фінансової діяльності.

2017

154. Вегеш М. Світовий процес і геополітика / Видання третє, доповнене. Навчальний посібник. Ужгород: «ФОП Сабов А.М.», 2017. 303 с. Із змісту: Геополітика: минуле, сучасне, майбутнє; Основні напрями геополітики: Німецька геополітика; Італійська геополітика; Англійська геополітика; Американська геополітика; Французька геополітика; Російська геополітика; Навчальна програма нормативного курсу «Геополітика»; Література.
155. Вегеш М., Петрінко В. Геополітична енциклопедія: Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 492 с. Із змісту: Геополітика: минуле,

сучасне, майбутнє; Джерела геополітики; Основні напрями геополітики: Німецька геополітика; Італійська геополітика; Англійська геополітика; Американська геополітика; Скандинавська геополітика; Французька геополітика; Російська геополітика; Геополітичний словник; Бібліографія.

2020

156. Вегеш М., Палінчак М., Петрінко В. Геополітика в постатях і термінах: підручник для студентів і аспірантів спеціальності «Політологія». Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 786 с. Із вступу: Геополітика: минуле, сучасне, майбутнє: Поняття геополітики, її методи і функції; Складові геополітики; Основні закони геополітики; Категорії геополітики; Геополітичні епохи; Джерела геополітики: Концепції цивілізаційного підходу до історичного процесу; Військово-стратегічні теорії; Концепції географічного детермінізму; Основні напрями геополітики: Німецька геополітика; Італійська геополітика; Англійська геополітика; Скандинавська геополітика; Американська геополітика; Французька геополітика; Російська геополітика; Українська геополітика; Геополітичний словник; Геополітика. Вибрана бібліографія. Рец.: Бертолон О. О. Геополітика для студентів та аспірантів (Рецензія на підручник М. Вегеша, М. Палінчака, В. Петрінка «Геополітика в постатях і термінах»). *Регіональні студії*. 2020. № 23. С. 140–142.
157. Вегеш М., Палінчак М., Голонич Ян. Геополітика: Україна. Європа. Світ (Суспільно-політичний погляд): Підручник. Фермонт, США, 2020. 249 с. Із змісту: Передмова; Поняття геополітики, її методи і функції; Складові геополітики; Основні закони геополітики; Категорії геополітики; Геополітичні епохи; Джерела геополітики: Концепції цивілізаційного підходу до історичного процесу; Військово-стратегічні теорії; Концепції географічного детермінізму; Основні напрями геополітики: Німецька геополітика; Італійська геополітика; Англійська геополітика; Скандинавська геополітика; Американська геополітика; Французька геополітика; Російська геополітика; Українська геополітика; Геополітичний словник; Геополітика. Вибрана бібліографія. Поняття геополітики. Рец.: Стебляк Д. Побачили світ нові видання ужгородських політологів. [https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/novi-vydannia-uzhhorodskykh-politologiv/2020-08-26-42919](https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/novi-vydannia-uzhhorodskykh-politologiv/).
158. Вегеш М. Геополітика. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 052 – Політологія. Ужгород: Видавництво УЖНУ «Говерла», 2020. 60 с. Із змісту: Опис навчальної дисципліни; Мета навчальної дисципліни; Передумови для вивчення навчальної дисципліни; Очікувані результати навчання; Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання; Програма навчальної дисципліни; Рекомендовані джерела інформації; Геополітика. Семінарські заняття.
159. Вегеш М. Україна в сучасних вітчизняних і зарубіжних геополітичних доктринах. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні (доктор філософії / Doctor Philosophy (Ph.D)). Ужгород: Видавництво УЖНУ «Говерла», 2020. 64 с. Із змісту: Опис навчальної дисципліни; Мета навчальної дисципліни; Передумови для вивчення навчальної дисципліни; Очікувані результати навчання; Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання; Програма навчальної дисципліни; Рекомендовані джерела інформації; Україна в сучасних вітчизняних і зарубіжних геополітичних доктринах. Семінарські заняття; Питання для самоперевірки засвоєних знань з навчальної дисципліни «Україна в сучасних вітчизняних і зарубіжних геополітичних доктринах» для здобувачів вищої освіти Доктор філософії.

160. Вегеш М. Державотворчі процеси в Україні. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти на третьому (освітньонауковому) рівні (доктор філософії / Doctor Philosophy (Ph.D)). Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 42 с. Із змісту: Опис навчальної дисципліни; Мета навчальної дисципліни; Передумови для вивчення навчальної дисципліни; Очікувані результати навчання; Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання; Програма навчальної дисципліни; Рекомендовані джерела інформації; Україна в сучасних вітчизняних і зарубіжних геополітичних доктринах. Семінарські заняття; Питання для самоперевірки засвоєних знань з навчальної дисципліни «Державотворчі процеси в Україні» для здобувачів вищої освіти Доктор філософії.
161. Вегеш М. Актуальні проблеми українського елітотворення. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти на третьому (освітньонауковому) рівні (доктор філософії / Doctor Philosophy (Ph.D)). Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 48 с. Із змісту: Опис навчальної дисципліни; Мета навчальної дисципліни; Передумови для вивчення навчальної дисципліни; Очікувані результати навчання; Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання; Програма навчальної дисципліни; Рекомендовані джерела інформації; Україна в сучасних вітчизняних і зарубіжних геополітичних доктринах. Семінарські заняття; Питання для самоперевірки засвоєних знань з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми українського елітотворення» для здобувачів вищої освіти Доктор філософії.
162. Вегеш М. Організація і проведення наукових досліджень. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти на третьому (освітньонауковому) рівні (доктор філософії / Doctor Philosophy (Ph.D)). Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 39 с. Із змісту: Опис навчальної дисципліни; Мета і завдання навчальної дисципліни; Програма дисципліни; Структура дисципліни; Теми практичних занять (денна форма); Індивідуальні завдання; Методи навчання; Методи контролю; Розподіл балів, які отримують аспіранти; Рекомендована література; Інтернет-ресурси; Семінарські заняття; Питання для самоперевірки засвоєних знань; Питання для самостійної роботи.
163. Вегеш М. Презентація наукових результатів та управління науковими проектами. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти на третьому (освітньонауковому) рівні (доктор філософії / Doctor Philosophy (Ph.D)). Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 48 с. Із змісту: Опис навчальної дисципліни; Мета навчальної дисципліни; Передумови для вивчення навчальної дисципліни; Очікувані результати навчання; Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання; Програма навчальної дисципліни; Рекомендовані джерела інформації; Семінарські заняття; Питання для самоперевірки засвоєних знань; Питання для самостійної роботи.
164. Вегеш М. Політична географія і геополітика. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 84 с. Із змісту: Опис навчальної дисципліни; Мета навчальної дисципліни; Передумови для вивчення навчальної дисципліни; Очікувані результати навчання; Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання; Програма навчальної дисципліни; Рекомендовані джерела інформації; Семінарські заняття; Питання для самоперевірки засвоєних знань.
165. На допомогу аспірантам-політологам. Робочі програми навчальних дисциплін для здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні доктор філософії / Doctor Philosophy

(Ph.D) галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 052 Політологія освітньої програми Політологія / Political Science / За загальною редакцією професорів М. М. Вегеша і Ю. О. Остапця. Видання друге, перероблене і доповнене. Ужгород, 2020. 193 с. Із змісту: Вегеш М. Державотворчі процеси в Україні; Вегеш М. Презентація наукових результатів та управління науковими проектами; Ключкович А. Системи державного правління країн Європейського Союзу; Ключкович А. Системний аналіз і теорія політичних систем; Лендьял М. Євроінтеграційні процеси у країнах Центральної Європи; Лендьял М. Міграційні процеси у міжнародних відносинах та політиці європейських країн; Остапець Ю. Теорія і практика посткомуністичних (кольорових) революцій; Остапець Ю. Розвиток партійних систем країн Європейського Союзу; Палінчак М. Державно-церковні відносини в Україні; Палінчак М. Моделі державно-церковних відносин; Вегеш М. Кафедра політології і державного управління: етапи становлення і розвитку.

2021

166. Вегеш М., Петрінко В. Політична географія і геополітика. Збірник навчально-методичних матеріалів для студентів спеціальності «Публічне управління та адміністрування». Ужгород: Ужгородський національний університет; Факультет суспільних наук; Кафедра політології і державного управління, 2021. 146 с. Із змісту: Робоча програма навчальної дисципліни «Політична географія і геополітика»; Семінарські заняття; Перелік контрольних завдань. Зразки тестів; Вибрана термінологія; Портрети класиків політичної географії і геополітичної думки.
167. Вегеш М. Основи наукових досліджень [Навчально-методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти спеціальності «Політологія»]. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. 67 с. Із змісту: Робоча програма з навчальної дисципліни; Семінарські заняття; Питання для самостійної роботи; як писати наукову роботу; приклади оформлення бібліографічного опису в списку джерел до кваліфікаційної роботи.

2022

168. Вегеш М. Основи наукових досліджень. Методичні матеріали для бакалаврів політології / Видання друге, доповнене. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. 74 с. Із змісту: Робоча програма з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень»; Семінарські заняття; Питання для самостійної роботи; Як писати наукову роботу; Приклади оформлення бібліографічного опису в списку джерел до кваліфікаційної роботи; Тестові завдання.
169. Вегеш М. Політична географія і геополітика. Методичні рекомендації для студентів спеціальності «Публічне управління та адміністрування» / Видання друге, змінене і доповнене. Ужгород, 2022. 108 с. Із змісту: Робоча програма навчальної дисципліни «Політична географія і геополітика»; Політична географія і геополітика. Семінарські заняття; Перелік контрольних завдань; Портрети класиків політичної географії і геополітичної думки: Ратцель Фрідріх (1844–1904); Гаусгофер Карл (1869–1946); Макіндер Гелфорд Джордж (1861–1947); Челлен Рудольф (1864–1922); Меген Алфред Тайєр

(1840–1914); Спайкмен Ніколас (1893–1943); Арон Реймон (1905–1983); Данилевський Микола (1822–1885); Гумільов Лев (1912–1992); Рудницький Степан (1877–1937); Липа Юрій (1900–1944).

170. Вегеш М. Актуальні проблеми політичної науки. Матеріали до лекцій для аспірантів Ужгородського національного університету / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет, Факультет суспільних наук, Кафедра політології Ужгородського національного університету. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. 163 с. Із змісту: Біля джерел політичної науки; На шляху до політології; Френсіс Лібер – перший професор політології; Габріель Алмонд про етапи становлення політичної науки; Чиказька школа політичної науки; Франкфуртська школа; Міжнародна асоціація політичних наук; Габріель Алмонд – класик сучасної політології; Карл Гаусгофер – штрихи до портрета геополітика; «Відживлення демократії» Жана-Франсуа Ревеля; Історико-політологічна концепція Михайла Драгоманова; Історико-політологічна концепція Михайла Грушевського та місце в ній історії Закарпаття; Михайло Колодзінський: науковець і військово-політичний діяч; Політична наука в Ужгородському національному університеті; Фундатори політичної науки в Ужгородському університеті; Кадровий потенціал; Видання підручників і посібників; Наукова робота; Міжнародні зв'язки; Олашин М. Публікації Миколи Вегеша з політичної науки.
171. Вегеш М. Геополітика. Методичні рекомендації для студентів-політологів Ужгородського національного університету / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет, Факультет суспільних наук, Кафедра політології і державного управління; Видання друге, доповнене і змінене. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. 67 с.
172. Вегеш М. Україна в сучасних вітчизняних і зарубіжних геополітичних доктринах. Методичні рекомендації для аспірантів Ужгородського національного університету / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет, Факультет суспільних наук, Кафедра політології і державного управління, Видання друге, доповнене і змінене. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. 65 с.
173. Вегеш М. Державотворчі процеси в Україні. Методичні рекомендації для аспірантів Ужгородського національного університету / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет, Факультет суспільних наук, Кафедра політології і державного управління, Видання друге, доповнене і змінене. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. 170 с.
174. Вегеш М. Основи наукових досліджень. Методичні рекомендації для студентів-політологів Ужгородського національного університету / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет, Факультет суспільних наук, Кафедра політології і державного управління; Видання третє, доповнене і змінене. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. 62 с.
175. Вегеш М. Презентація наукових результатів та управління науковими проектами. Методичні рекомендації для аспірантів Ужгородського національного університету / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський

національний університет, Факультет суспільних наук, Кафедра політології і державного управління, Видання друге, доповнене і змінене. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. 80 с.

176. Вегеш М. Актуальні проблеми українського елітотворення. Методичні рекомендації для аспірантів Ужгородського національного університету / Міністерство освіти і науки України, Ужгородський національний університет, Факультет суспільних наук, Кафедра політології і державного управління, Видання друге, доповнене і змінене. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. 61 с.